

Ова Ситуациона мапа, представља прву и јединствену анализу стања на територији Општине Књажевац и поставља основне параметре за даљу дефиницију концепта употребе ИТ технологије у сврху тражења посла,рекламирања и самог запошљавања као и примену практичних инструмената за решавање проблема незапослености младих кроз препоруке.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

Timočki klub
The Timok Club

Књажевац, Мај 2016

Публикација је израђена у оквиру пројекта „Дигитална Инклузија“ који у партнерству реализују удружење грађана Тимочки клуб и Д.О.О. East Star Gruop.

Пројекат је финансијски подржан од стране Швајцарске Агенције за развој и сарадњу преко Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије.

СИТУАЦИОНА МАПА СТАЊА

ИТ ТЕХНОЛОГИЈА И БИЗНИС У ОПШТИНИ КЊАЖЕВАЦ

САДРЖАЈ

Циљ и циљна група истраживања	3
Циљ истраживања:	3
Циљна група:.....	3
Увод	4
Методологија.....	5
Анализа резултата истраживања о примени ИТ технологије код бизнис секотра и младих у Општини Књажевац	7
Бизнис сектор у Општини Књажевац	7
Млади у Општини Књажевац	26
Закључци.....	45
ИТ профил бизнис сектора у Књажевцу	45
ИТ профил младих у Књажевцу	46
Препоруке.....	47
Опште	47
Усмерене ка бизнис секотру.....	47
Усмерене ка младима.....	47
Прилог	48
Анекси.....	49
Упитник за бизнис сектор	49
Упитник за младе	56

ЦИЉ И ЦИЉНА ГРУПА ИСТРАЖИВАЊА

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА: да утврди како млади и послодавци на територији Општине Књажевац гледају на ИТ технологију и у којој мери је користе за запошљавање и остваривање профита, у ком обиму интегришу овај концепт у своје пословање и начин за проналажење нових послова.

ЦИЉНА ГРУПА: мала и средња привредна друштва, предузетници и млади од 15-30 година са територије Општине Књажевац.

Истраживање је спроведено на узорку од 70 привредних субјекта и 150 младих са територије Општине Књажевац, од чега је, из бизнис сектора, анкетирано 57 микро, 12 малих и 1 средње предузеће, а младих је анкетирано 65 старости од 15-18 година, 61 младих старости од 19-24 година и 24 младих старости од 25-30 година.

“Једна машина може да уради посао који уради педесет обичних људи. Ниједна машина не може да уради посао једног изузетног човека”-
Елберт Хабард, писац и филозоф

УВОД

Удружење Тимочки клуб је за потребе реализације пројекта “Дигитална Инклузија” спровео је истраживање које је имало за циљ да утврди како млади и бизнис сектора на територији Општине Књажевац гледају на ИТ технологију и у којој мери је користе за запошљавање и остваривање профита. Уједно овим истраживањем смо желели да сагледамо могућности запошљавања применом ИТ технологије препознавањем информационе технологије као вештине потребне за успех у каријери и животу, као и да се истраже нова размишљања око ИТ вештинама које постају све важније каријерне могућности. и коначно, да се сагледају опшет комплементарне вештине и вештине које у комбинацији са ИТ вештинама, су неопходне за проналажење нових послова и запослења.

Истраживање је спроведено у периоду март-април 2016. године. Анкетирањем на терену (подручје Општине Књажевац) путем упитника за младе и бизнис сектор. Приликом спровођења истраживања, истраживачи су водили рачуна да одговоре на унапред постављене критеријуме за обе циљне групе пројекта, а који су били дефинисани на следећи начин: **1. Млади-** а) млади старости од 15 до 30 година, б) који о живе у урбаној и руралној средини (у односу сса 70/30), ц) једнака заступљеност оба пола (мин. 30% мање затупљеног пола), д) представнике угрожених група (мин. 10% корисници социјалне помоћи и/или припадници Ромске заједнице и/или лица са инвалидитетом и др.). Истраживач су лично анкету вршити на броју од укупног узрока од 150 младих (сса 5% од укупног статистичког броја од 2837). **2. Бизнис сектор** - а) представници компанија/фирми које се баве производном делатношћу б) представници компанија/фирми које се баве услужном делатношћу; ц) представници компанија/фирми које имају више од 10 запослених; д) представници компанија/фирми које имају седиште на територији Општине Књажевац и е) представници компанија/фирми које послују дуже од 3 године.

Истраживач су анкету вршити на броју од укупно 70 (сса 5% од укупног статистичког броја од 1.453). Истраживачи на терену су анкетирање спроводили на два начина и то: електронски (путем е-маила) и у штампаној верзији. Обе анкета су садржале питања која се односе на степен коришћења ИТа у процесу тражења посла, рекламирања услуга и производа и запошљавања за обе циљне групе.

На основу сагледавања резултата истраживања креирана ја ова Ситуациона мапа која представља прву и јединствену анализу стања на територији Општине Књажевац и поставља основне параметре за даљу дефиницију концепта употребе ИТ технологије у сврху тражења посла, рекламирања и самог запошљавања као и примену практичних инструмената за решавање проблема незапослености младих кроз дате препоруке.

МЕТОДОЛОГИЈА

За потребу израде Ситуационе мапе, коришћена је методологија истраживања путем анкетирања. Анкета представља метод/технику истраживачког поступка којим се директно, из прве руке, прикупљају подаци и информације о економским, социолошким, демографским, психолошким и другим особинама циљане групе.

Разлози за примену ове методе су:

- укључује се велики број испитаника изабраних на бази вероватноће (случајни узорак) како би најбоље репрезентовали своју популацију;
- систематска процедура интервјуисања и реализације упитника се обавља на основу унапред дефинисаних питања и бележење одговора;
- питања су нумерички кодирана и могу се анализирати;
- анкетирање се може спроводити на два основна начина: а) Интервјуисање (директно, вербално анкетирање); б) Упитник (индиректно, писано анкетирање).

Сврха анкетирања је дескрипција појаве(а) –дистрибуција карактеристика, понашања, ставова у популацији и објашњење узрочно последичних (каузалних) односа између појава – откривање релација између две појаве и идентификовање природе тих односа, утврђивање узрока и последица одређених појава.

Анкета је коришћена за опште друштвено истраживање тј, за откривање или мерење карактеристика, ставова или понашања циљане групе друштва на територији Општине Књажевац. Информације које се добијају анкетирањем су: личне информације, представљању прошло понашање као и планирано будуће понашање, ставове и осетљиве информације.

Анкетирање је спроведено мешовитом методом тј. комбинацијом две методе о то папирним упитником и интервјуом лицем у лице, како би се искористиле предности једних, а избегли недостаци других метода.

За потребе истраживања коришћено је два типа анкета (за бизнис сектор и за младе) са листом од 30 и 29 питања затвореног типа.

Упитник за бизнис сектор се састојао из два дела који одговарају посебним циљевима истраживања. На већину питања се одговарало заокруживањем једног или више одговора или рангирањем понуђених одговора према значају. Начин одговора на свако питање унапред је дефинисан. Код одређеног броја питања било је потребно уписати одговор текстуално. Први део упитника се односио на основне податке о привредном субјекту (власништво фирме, седиште, делатност, величина фирме, дужина постојања фирме, примарно тржиште) као и део о потребним унапређењима у оквиру постојеће фирме. Други део упитника садржи питања која се односе на употребу информационих технологија у оквиру пословања фирме неопходних за унапређење процеса рада, промоцију и проналажење нове радне снаге.

Упитник за младе се састојао из три дела која одговарају посебним циљевима истраживања. На већину питања се одговарало заокруживањем једног или више одговора или рангирањем понуђених одговора према значају. Начин одговора на свако питање унапред је дефинисан. Код одређеног броја питања било је потребно уписати

одговор текстуално. Први део упитника се односи на основне демографске показатеље о испитанику (пол, старост, место становања, степен образовања, социјални статус).

Други део упитника садржи питања која се односе на употребу информационих технологија и њиховим ставовима о значају информационих технологија за економски развој заједнице, обиму његовог коришћења, врсти уређаја који се користе, само-процени нивоа вештина и знања у раду са информационим технологијама, употреби у циљу унапређења процеса рада, промоцију и проналажење нове радне снаге. Трећи део упитника за младе садржи питања везана за запошљавање и њиховог само-ангажовања за покретање посла или проналажење посла коришћењем информационих технологија, као и ставова на ову тему, затим питања која су у вези са најчешћим активностима у којима користе информационе технологије, препознавање употребе информационих технологија од стране бизниса, постојање предузетничке иницијативе и др.

АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА О ПРИМЕНИ ИТ ТЕХНОЛОГИЈЕ КОД БИЗНИС СЕКТОРА И МЛАДИХ У ОПШТИНИ КЊАЖЕВАЦ

БИЗНИС СЕКТОР У ОПШТИНИ КЊАЖЕВАЦ

Демографски резултати истраживања показују да је у обухваћеном узорку од 70 фирми, било заступљено 78% мушкараца и 22% жена власника фирми (*График 1*) од којих је 80% има седиште фирме регистровано на подручју града док је 20% испитаника има регистровано седиште у већим селима са подручја Општине Књажевац као што су Минићево, Саставак, Трговиште, Доња Каменица, Кална и др. (*График 2*)

График 1

График 2

Анкетирани узорак обухватио је 57 микро, 12 малих и 1 средње предузеће (График 3) што представља карактеристичну величину фирме на територији Општине Књажевац.¹

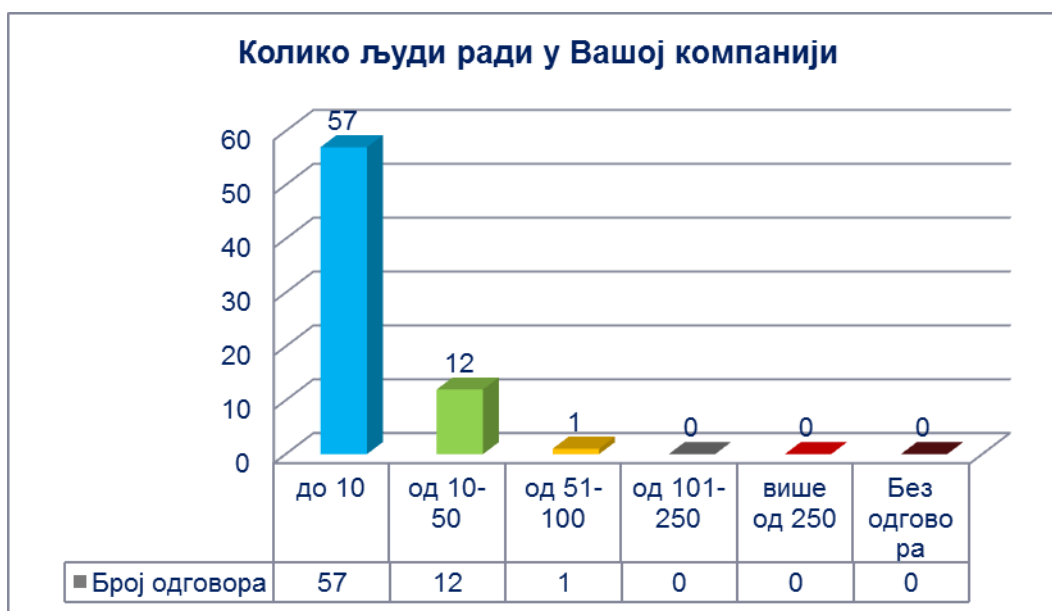

График 3

Већина анкетираних фирми постоји дужи низ година, тако 24,28% испитаних фирми послује између 10 и 15 година; између 15 и 20 година је било 22,85% анкетираних фирми; више од 20 година 21,42%, док је само 9 фирми (12,85%) основано у периоду између 3 и 5 година. (График 4)

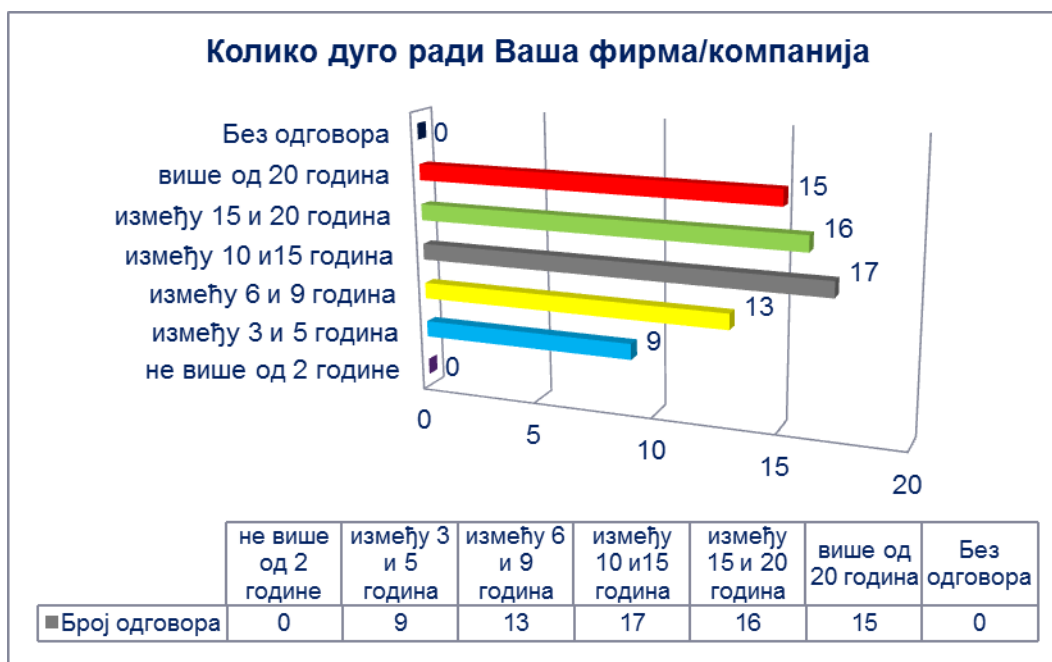

График 4

¹ Књажевац Општина са повољним пословним окружењем- НАЛЕД 2014

Како је највећи број испитаника из групе микро и малих предузећа њихов обим пословања најчешће одговора на потребе мањег тржишта, те је њихово примарно тржиште је локално (65,71%) док су друга тржишта заступљена у приближно једнаком односу (График 5)

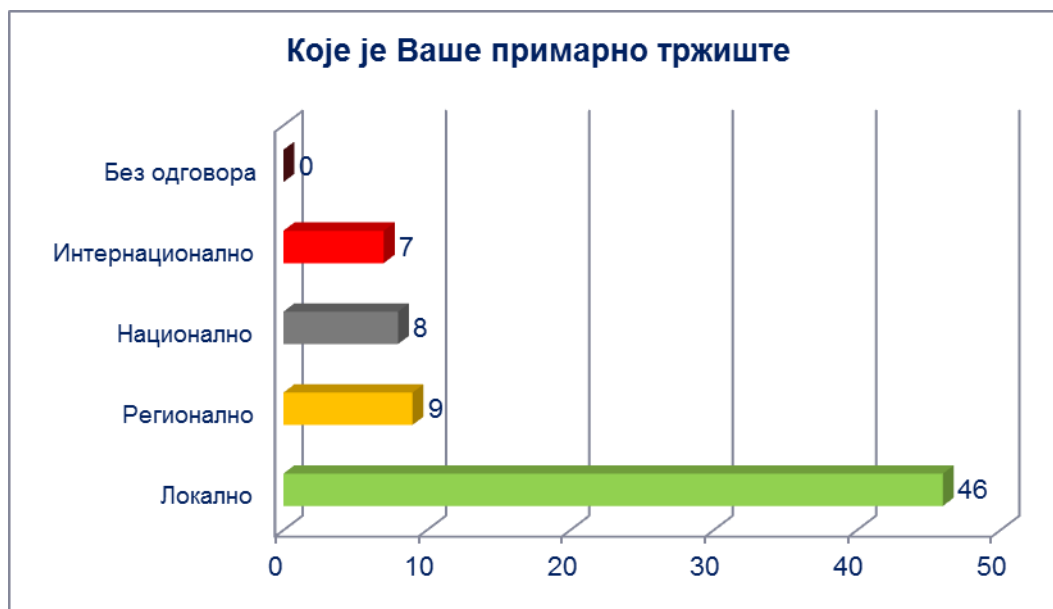

График 5

Највећи број испитаника послује у оквиру услужних делатности 65% , док 35% испитаника послује у производном сектору. У овом сегменту треба нагласити да је 15% испитаника одговорило попуњавањем оба понуђена одговора (нпр. пекаре, занатске радње које се баве и производњом али и услугом).

График 6

У оквиру првог дела упитника у питању број 7, бизнис сектор је давао одговоре на понуђене опције рангирањем од 1 до 6 (где је 1 представљало потребу за највећим унапређењем, а 6 за најмањим унапређењем пословања). Како је приказано (График 7) средња вредност свих одговора указује да је, као најзначајније унапређење у оквирима сопственог пословања за представнике бизнис сектора, пласирање робе 2,81 док је увођење информационих технологија на последњем месту.

График 7

У другом делу упитника питања су се односила на употребу информационих технологија у оквиру пословања фирме неопходних за унапређење процеса рада, промоцију и проналажење нове радне снаге. Већина испитаника (80%) је у овом делу дала позитивне одговоре на питања у вези познавања термина информационе технологије и шта је све чини, док се преосталих 20% изјаснило да делимично познаје. На питање „*Да ли сте упознати шта спада у термин информациона технологију?*“ само 8,6% испитаника је дала негативан одговор.

У оквиру питања бр. 10 које је гласило „*У којој мери сматрате информациону технологију важном за економски развој Општине?*“ (График 8) значај информационих технологија за економски развој Општине је препознат од стране бизнис сектора, па је тако 84,3% испитаника означило да је ово изузетно важно, а само 1,4% испитаника сматра да је развој ИТ технологије неутралан у односу на економски развој Општине. Ни једна од испитаника није дао негативан одговор.

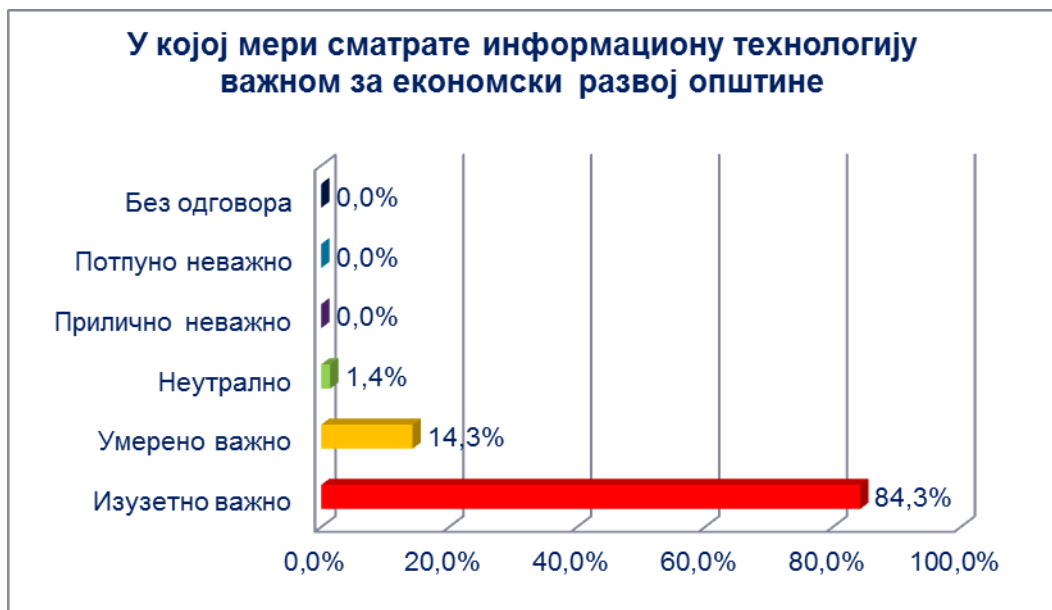

График 8

Као наставак на претходно питање, бизнис сектор је дао и своје мишљење о значају ИТ технологије за функционисање њихове фирме и одговори (График 9) се знатно разликују, од одговора на претходно питање. Испитаници у већини случаја сматрају да је ово за њихово функционисање умерено важно (30%) а чак 5,7% сматра потпуно неважним, па самим тим је и јасно зашто је у питању број 7 на последњем месту као најмање значајно за унапређење сопственог пословања је и увођење информационих технологија.

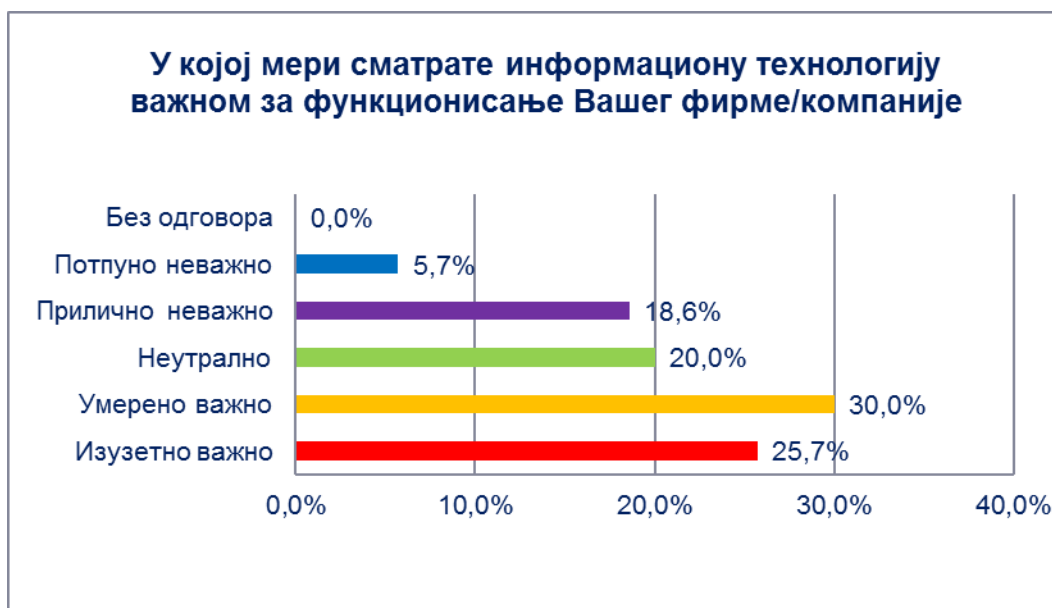

График 9

Са друге стране и ако ИТ технологију не сматрају изузетно важном за функционисање фирме и на последњем месту им је за унапређење пословања, а са друге стране већина испитаника информационе технологије користи често 40% (најмање 3 пута недељно) и 28,6% користи 1-2 пута месечно (График 10).

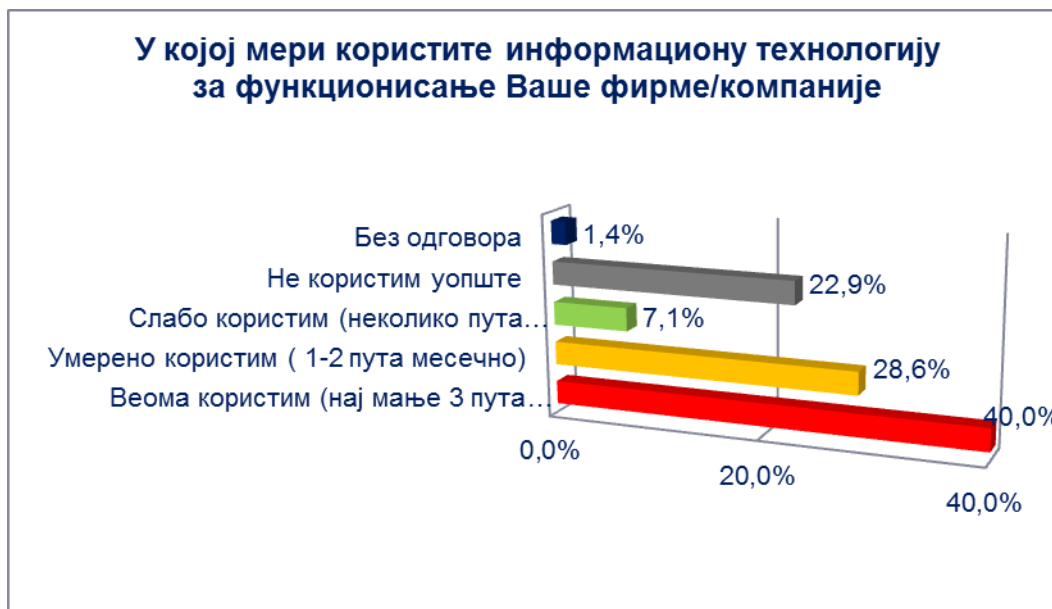

График 10

Сврха у којој најчешће користе ИТ технологију је за комуникацију и информисање 30%, за уштеду енергије и новца 21% (нпр. електронско банкарство) и за управљање фирмом 17% (нпр. књиговодствени програми, сировина/роба на залихама и др.). Са друге стране директну употребу информационих технологија најмање користе за повећање профита (График 11).

График 11

Питање број 14. односило се на врсту уређаја који испитаници најчешће користе у свом пословању (График 12) те су рачунари и паметни телефони (smart) најчешће коришћени уређаји са 68%, док 4% испитаника није дало одговоре на ово питање јер не користи ништа од наведеног у свом пословању.

График 12

Коришћење интернета за потребе рада у оквиру фирме користи 65% испитаника од чега 17 веома; 22 умерено и 7 слабо, чак 35% уопште не користи интернет (График 13). Одговори на ово питање такође су у вези и са одговорима о увођењу ИТ за унапређење сопственог пословања, функционисање фирме и повећање профита.

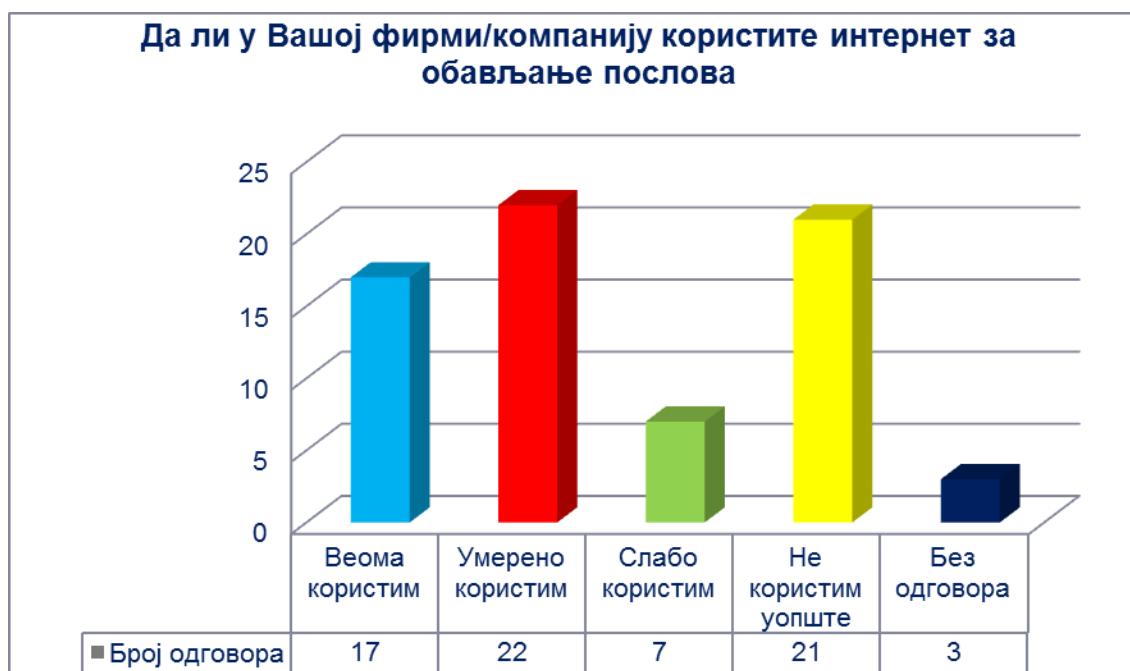

График 13

Како је сваки бизнис основан ради остваривања профита продајом својих услуга/производа крајњим корисницима у наредном делу упитника испитаници су давали одговоре на питања која су у вези са њиховим начином комуникације са корисницима њихових услуга и производа и рекламирањем истих.

Обзиром да је највећи број испитаника из групе микро и малих предузећа, добијени резултати (*График 14*) о не постојању особе задужене за ПР (83%) су сасвим очекивани. Али такође кроз ово питање види се да само 32% испитаника брине о односима са јавношћу/потрошачима/клијентима и ако се зна да за сваки бизнис они представљају разлог њиховог постојања и један од основа за остваривање позитивног пословног резултата (добити).

График 14

Питање број 17 које је гласило „За коју од следећих активности највише користите интернет, Ви или задужене особе у фирми/компанији?“ садржало је и четири под-питања на које су испитаници давали одговоре обележавањем понуђених одговора оценом од 1-5 где је 5 представљало одговор за највише користим, а 1 уопште не користим.

Као прво под-питање у овом сегменту испитаници су одговарали на употребу интернета за редовну комуникацију е-маилом са запосленима и пословним партнерима. Од 70 испитаника чак 24 није дало одговор на ово питање јер уопште не користи интернет за комуникацију, а само 16 испитаника је ову активност оценило највишом оценом 5 (*График 15*).

График 15

Друго под-питање односило се на употребу интернета за проналажење нових пословних партнера (График 16) те у односу на претходно питање ову врсту активности предузетници најмање користе, што показује податак да је од оних који су дали одговор 78,72% (37 одговора) своје одговоре дало у распону од 1 до 3. Овај одговор је у складу са одговором да предузетници најмање користе информационе технологије за повећање свог профита.

График 16

Треће под-питање у оквиру 17-ог питања односило се на коришћење интернета за рекламирање услуга/производа. Распоред добијених одговора на скали од 1 до 5 је прилично уједначен али аритметичком средином добијених одговора (47 одговора) узета је средња оцена 2,91 што у просеку представља јако низак ниво коришћења интернате и посебно друштвених мрежа и web сајта за рекламирање производа/услуга (График 17)

График 17

И последње под-питање у вези са употребом интернета, односило се на проналажење радника путем интернета, де је чак 37 добијених одговора оцењено најнижом оценом 1, а оцену 4 и 5 није дао ни један испитаник. (*График 18*)

График 18

Као логички наставак на претходно питање, у питању број 18 осврнули смо се на значај рекламирања путем друштвених мрежа које у већини случаја може бити бесплатно на

које је 47 (67,14%) испитаника дало позитиван одговор док је само 4 (5,71%) испитаника одговорили негативно (График 19).

Иако 65% испитаника користи у својој фирми интернет (График 13) и имају позитиван става о друштвеним мрежама као добром начину рекламирања, због не постојању особе задужене за ПР (График 14) овај метод употребе савремене технологије и друштвених трендова се не користи (График 17). Овај показатељ у комбинацији са ранијим одговорима испитаника наводи нас на то, да недостатак времена и вештина представљају највећу препреку за искоришћење овог јефтиног, а ефектног и ефикасног ресурса.

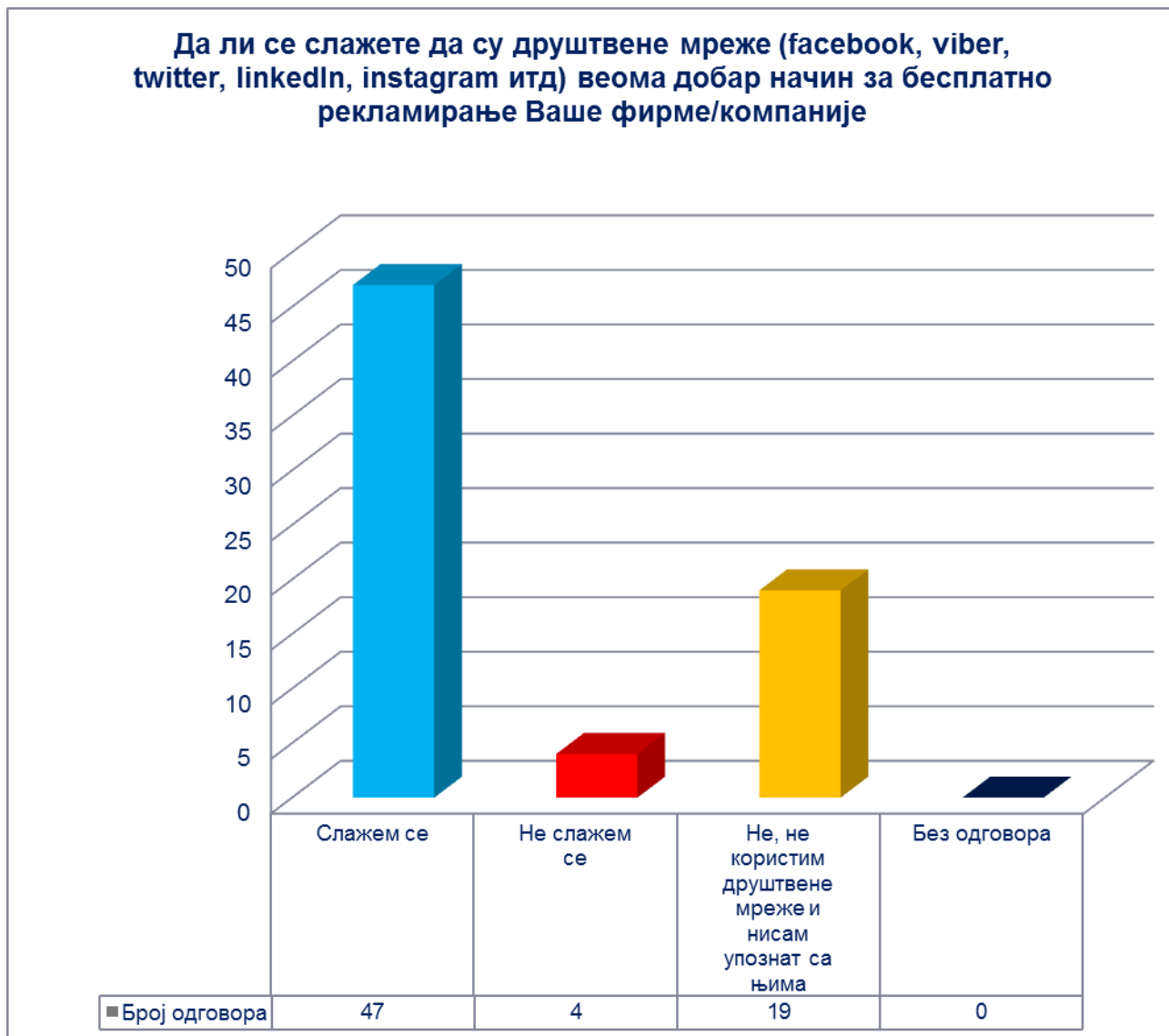

График 19

У следећем сегменту кроз питање број 19 покушали смо да сагледамо коришћење интернета од страна испитаника, а које није директно везано за комуникацију са јавношћу/купцима и рекламирањем, већ само кроз форму олакшања пословних задатака.

Основно питање је гласило „За коју од следећих активности ваша фирма/компанија највише користи интернет ?“ и имало је пет под-питања. Испитаници су давали оцене на понуђене одговоре од 1-5 где је 5 представљало одговор за највише користим, а 1 уопште не користим.

Прво под-питање се односило на комуникацију. Од 70 испитаника чак 33 није дало одговор на ово питање јер уопште не користи интернет за комуникацију, а само 11 испитаника је ову активност оценило највишом оценом 5 (График 20).

График 20

Друго под-питање односили је се на проналажење нових пословних могућности за фирму коришћењем интернета. И на ово под-питање, одговори испитаника били су јако ниски, па је само 12 испитаника дало као највећу оценоу 3 док је 30 испитаника било без одговора на ово под-питање (График 21).

Треће и четврто под-питање, која се односе на рекламирање и запошљавање радника коришћењем интернета, имају такође ниске оцене па је за проналажење радника чак 72,97% испитаника дало најнижу оценоу 1.

Пето под-питање у оквиру 19-ог питања било је везано за коришћење интернет у оквиру фирме и друштвених мрежа. Како смо у ранијим одговорима видели да испитаници не користе друштвене мреже за брзу и јефтину (бесплатну) промоцију и рекламу, тако ни у овом питању нема значајних показатеља који могу утицати на неке веће осцилације и промене. Од укупног проја испитаника на ово питање највећи број одговора 12 испитаници су дали у оквиру оцене 3 (График 21)

График 21

График 22

Наредни сегмент упитника садржао је питања која су везана за коришћењем ИТ технологије, за коришћење постојећих ресурса ради смањење трошкова у комуникацији са потенцијалним партнерима и радницима.

Питање број 20 је гласило „Да ли сте некада имали „он-лајн“ разговор са вашим пословним партнерима путем интернета?“ и од понуђених одговора 50 испитаника је одговорило негативно, док је 19 дало позитиван одговор (График 23)

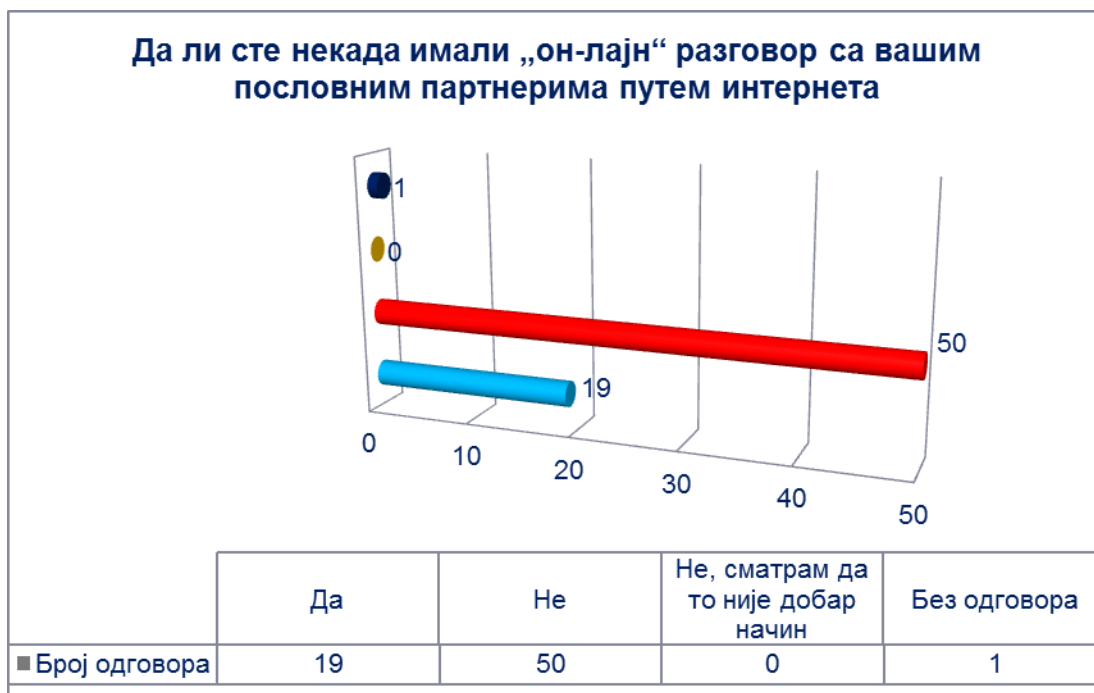

График 23

Питање број 21 било је усмерено ка потенцијалним радницима, и од понуђених одговора чак 63 (91,30%) испитаника је одговорило негативно, док је само 3 дало позитиван одговор (График 24).

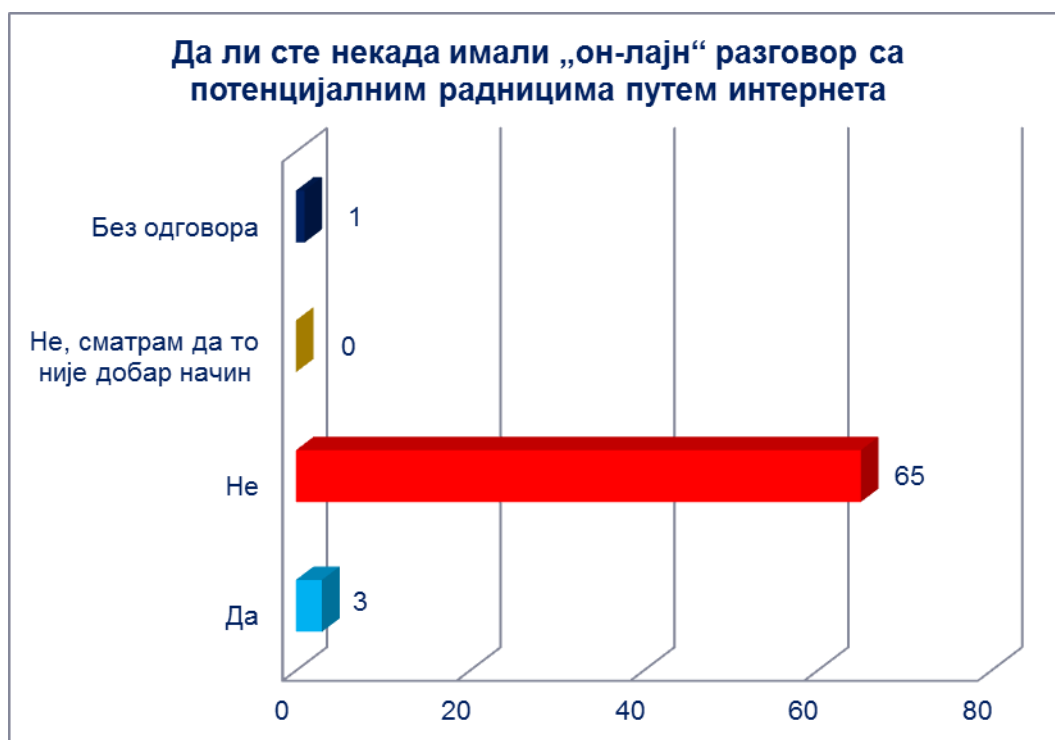

График 24

У оквиру питања 22 испитаници су давали одговоре на то да ли су некада тражили раднике путем постојећих портала или друштвених мрежама, веб сајта и др. Негативан одговор на ово питање дало је 94,24% испитаника (*График 25*).

Ову чињеницу смо у току истраживања поткрепили и увидом у поменуте портале на којима нисмо пронашли ниједну фирму из Књажевца која је на овај начин изразила потребу за радницима.

График 25

И наредно питање је било у вези са тражењем/ангажовањем радника где смо испитаницима поред понуђених одговора дали могућност описног одговора. Од 70 испитаника само је једна фирма дала писани одговор тј. изразили су жељу да се путем интернета и постојећих канала оглашавања, огласи њихов оглас за „10 радника шивача са искуством на радном месту машинских шивача“.

Највећи број одговора 58 је био негативан, 5 испитаника је сматрало да то није добар начин, док је само 3 испитаника дало позитиван одговор (*График 26*).

График 26

У последњем сегменту упитника смо испитаницима поставили низ питања која су у блиској вези са могућношћу повећања профита фирме путем промоције /рекламе и ангажовањем младих који поседују вештине и стручна знања из ИТ технологије.

На питање број 24 које је гласило „Да ли мислите да би примена информативних технологија за рекламирање ваших производа, услуга, акција , позитивно утицала на ваш профит? „ 43 испитаника је дало позитиван одговор, док 17 није имало став по овом питању, а само 9 је дало негативан одговор (График 27).

График 27

Следеће питање за испитанике је било у вези са претходним, па смо их у складу са тиме и питали колико су спремни да на месечном нивоу дају за потребе рекламирања. Највећи број испитаника је у рангу најнижих понуђених издвајања (од 5-10 €) за шта се определило 54, а само 1 испитаник би био спреман да за ове потребе на месечном нивоу издвоји више/мање 200 € (График 28).

Иако је велика већина испитаника у питању број 18 била сагласна са значајем друштвених мрежа као вида бесплатног рекламирања, а које сами и не користе, њихова спремност да уложи средства у рекламу зарад повећања свог профита су веома скромна.

График 28

Како би смо проверили колико имају времена да се баве овом врстом коришћења ИТ технологије ради рекламирања, а у сврху повећања промета/профита, наредно питање је било „Да ли Ви лично имате довољно времена да се посветите активном рекламирању ваших производа, услуга и акција путем информационих технологија ?“ Само 4 испитаника није дало одговор на ово питање док је 42 испитаника одговорило негативно, тј. не, јер ме чека доста дугих обавеза, а 24 испитаника је одговорило позитивно (График 29).

График 29

Последња група питања за бизнис сектор у овом упитнику односила се на три модела укључивања младих који поседују вештине и стручна знања. Понуђене опције су у упитнику биле дефинисане као ангажовање (уговорни односи), саветодавни и волонтерски. На сва три питања испитаници су се изјаснили позитивно, те је за ангажовање позитивно одговорило 43 испитаника (График 30), за добијање савета и предлога од студената ИТ позитивно се изјаснило 47 испитаника док је 21 испитаник био неодлучан (График 31).

График 30

График 31

И последње питање број 30. у упитнику за бизнис сектор је гласило „Да ли би прихватили студенте/волонтере у вашем предузећу, у циљу међусобне размене искуства о пословању?“ на које је 47 испитаника дало позитиван одговор, 21 је било неодлучно док је само 2 испитаника дало негативан одговор (График 32)

График 32

МЛАДИ У ОПШТИНИ КЊАЖЕВАЦ

Демографски показатељи истраживања код младих са територије Општине Књажевац показују да је у обухваћеном узорку од 150 младих, било заступљено 37% мушкараца и 62% жена (График 33) од којих је 65 испитаника старости од 15-18 година; 61 од 19-24 и 24 испитаника од 25-30 година (График 34). Према степену образовања највише је било заступљених са средњом стручном спремом 79, док је 4 испитаника имало само основно образовање. (График 35)

График 33

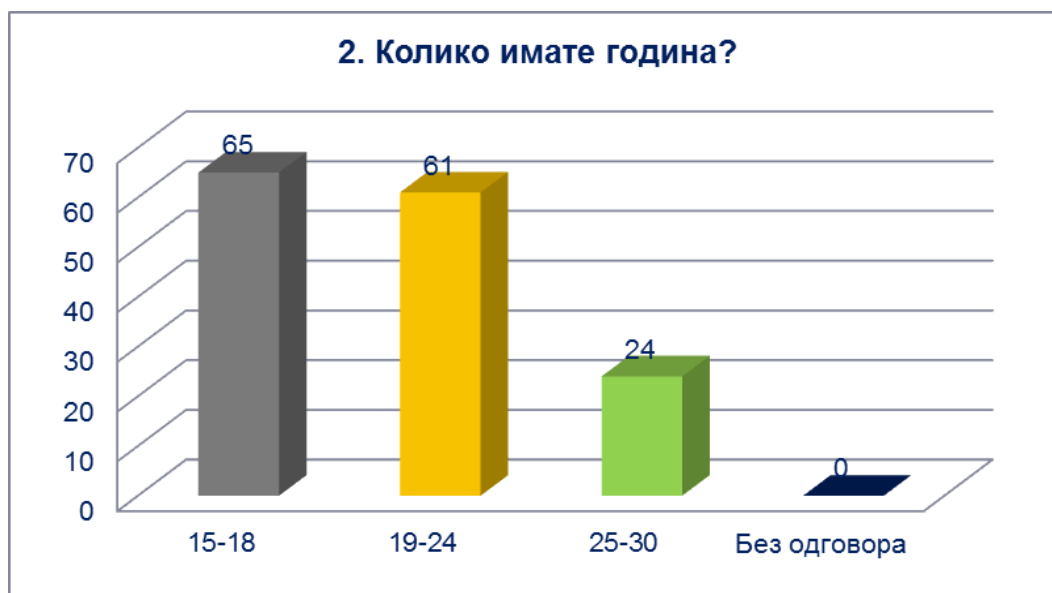

График 34

График 35

Према месту боравка, и датим критеријумима, истраживање је обухватило младе у урбаном и руралном делу Општине, тако да је 78% испитаника било из града док је 22% испитаника било из сеоских средина (График 36)

График 36

Истраживање је обухватило младе и из категорија „рањиве“ групе становништва (Роми, ОСИ, самохрани родитељи, корисници социјалне помоћи...) који су у истраживању партиципирали са 15%. (График 37)

5. Да ли спадате у такозвану „рањиву“ групу становништва?

График 37

Други део упитника садржи питања која су се односила на употребу информационих технологија и испитивању ставова младих о значају информационих технологија за економски развој заједнице, обиму коришћења, врсте уређаја који користе, само-процену нивоа вештина и знања у раду са информационим технологијама, и њеној употреби у циљу унапређења процеса рада, промоцији и проналажењу нове радне снаге.

Шесто и седмо питање у упитнику за младе, била су везана за познавање термина и система ИТа. Млади су се изјаснили позитивно о познавању термина ИТ са 53,3%, 36% било неодлучно, а 10,7% је дало негативан одговор (График 38)

6. Да ли сте упознати са термином информациона технологија?

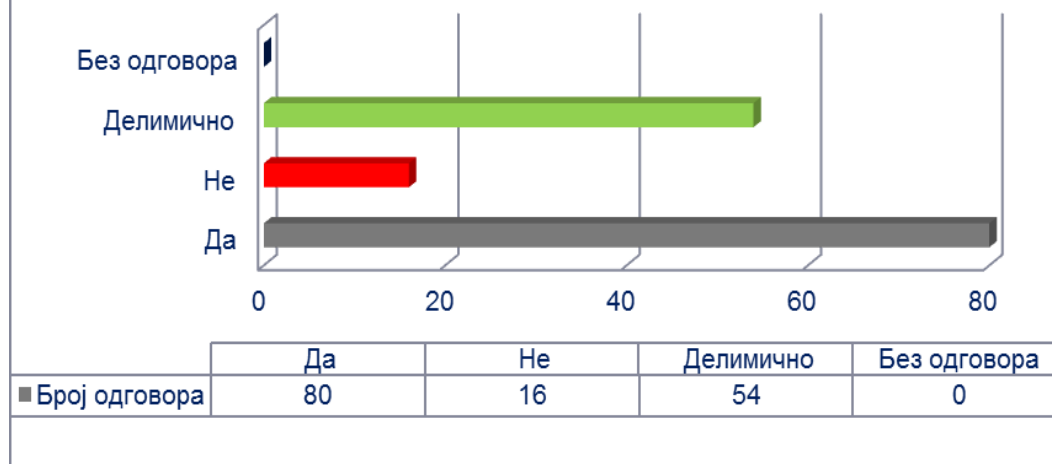

График 38

На питање шта спада у информационе технологије, проценат негативних одговора код испитаника је био веће у односу на претходно питање и износио је 16,6%, проценат позитивних одговора износио је 52% (График 39).

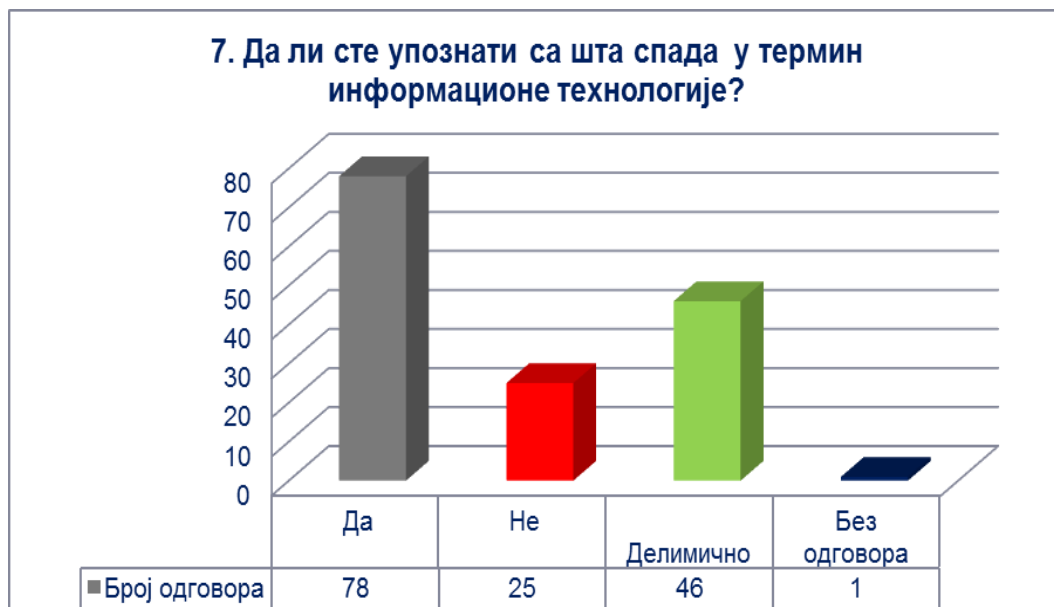

График 39

Осмо питање у упитнику за младе је било идентично као и десето питање код бизнис сектора. Млади испитаници су на ово питање дали највећи број одговора под „умерено важно“ чак 50%, док 34% испитаника је сматрало да је изузетно важно, а 14% је имало неутралан став. Како се у оквиру овог питања могу направити компарације ставова између две групе испитаника, видно је, да млади не препознају значај ИТ за економски развој као и бизнис сектор, који је на ово питање са 84,3% одговорило да је изузетно важно. (График 40)

График 40

Скоро сличан став испитаника био је и у вези са утицајем ИТ технологије у њиховом свакодневном животу, где је највећи број испитаника 81 одговорила са умерено важним док је 5 сматрало да је прилично неважно и 1 испитаник потпуно неважним. Како се и у оквиру овог питања могу направити компарације ставова између две групе испитаника, не постоје значајна одступања и ставови су им идентични. (График 41)

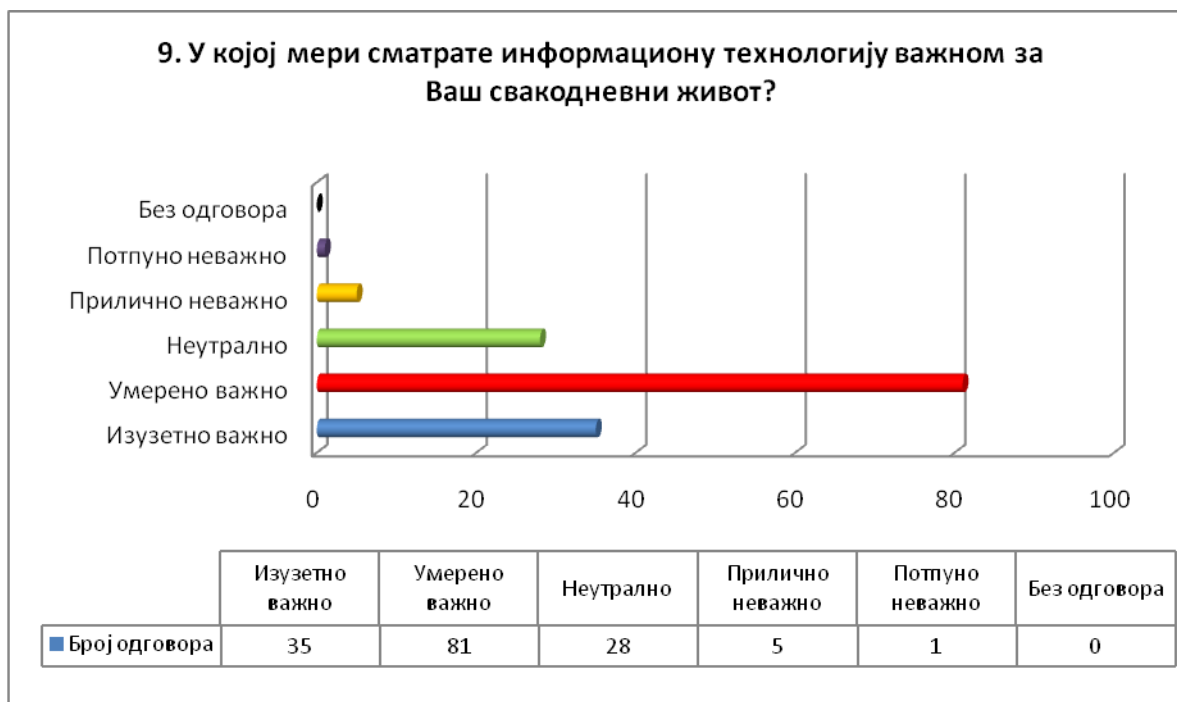

График 41

На питање у којој мери млади користе ИТ, позитиван одговор дало је 56% испитаника, 29,33% је одговорило да користи умерено, а 14,6% је дало одговор који тежи ка негативнијем одговору (График 42). Упоредивањем одговора младих са одговорима бизнис сектора, можемо уочити да млади много више користе ИТ технологију, чак 85,33% је дало позитиван одговор, док је овај проценат код бизнис сектора 68,6%. Ове разлике су очекиване, обзиром да млади у оквиру свог редовног образовања имају предмет информатике и доста користе ИТ технологије у ради у школи и припреми градива.

Међутим, ако сагледамо одговоре на питања која се односе на познавање термина и садржаја ИТја (питања 6 и 7) и велики број одговора под „делимично“ и „не“, у разговору са испитаницима током анкетирања, дошли смо до сазнања, да се стечени ниво знања о ИТ технологији, кроз обавезне школске предмете, углавном дели у две групе и то: оне које то интересује (где углавном преовлађује мушка популација) и оне које то не интересује и који информатику уче само због оцене (углавном припаднице женског пола).

График 42

За разлику од бизнис сектора који због врсте посла најчешће користи рачунаре (42%), млади користе више уређаја, али се међу њима посебно издвајају паметни телефони (smart) са 81,33% и рачунари са 70,66% (График 43), ни један од испитаника није дао одговор да не користи ништа од наведеног, што није случај са бизнис сектом где је 4% испитаника дало овај одговор.

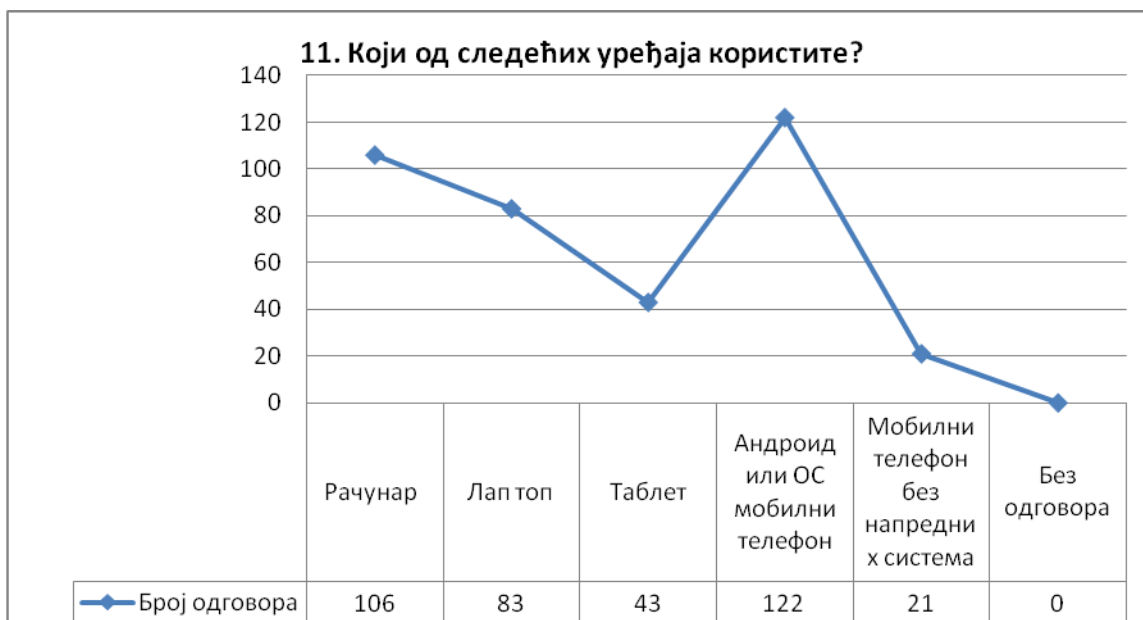

График 43

Дванаесто питање односило се на само-процену вештина и знања у раду са ИТ технологијом. Ово питање састојало се од четири под-питања на које су испитаници давали одговоре обележавањем понуђених одговора, оценом од 1-5 где је 5 представљало одговор за највише вештине, а 1 за најниже вештине у раду са ИТ технологијом.

Као прво под-питање у оквиру 12-ог питања, испитаници су вршили само процену својих основних знања и вештина у коришћењу интернета, социјалних мрежа и Microsoft Office програма. Од 150 испитаника 74 је себе оценило оценом 5 док је скоро подједнак број испитаника себи дао оцену 4 (27 испитаника) и оцену 3 (25 испитаника), само 3 испитаника је своје вештине и знања оценило најнижом оценом 1 док је чак 8 испитаника није дало одговор на ово питање. Средња оцена за датих 142 одговора на ово питање је веома висока и износи 4,09. (График 44)

График 44

Друго под-питање у оквиру 12-ог питања, испитаници су вршили само процену својих напредних нивоа знања и вештина у коришћењу интернета, социјалних мрежа и Microsoft Office програма. Од 150 испитаника највећи број испитаника себи је дао оцену 4 (47 испитаника), оцену 5 (26 испитаника), 5 испитаника је своје вештине и знања оценило најнижом оценом 1, док је чак 14 испитаника није дало одговор. Средња оцена за датих 136 одговора на ово питање је 3,46. (График 45)

Треће под-питање у оквиру 12-ог питања, испитаници су вршили само процену својих виших напредних нивоа знања и вештина у коришћењу интернета, социјалних мрежа и Microsoft Office програма. Од 150 испитаника највећи број испитаника себи дао оцену 2 (36 испитаника), оцену 1 (35 испитаника), 15 испитаника је своје вештине и знања оценило највишом оценом 5, а 19 испитаника није дало одговор. Средња оцена за датих 131 одговор на ово питање је знатно нижа и износила је 2,53. (График 46)

Четврто под-питање у оквиру 12-ог питања, испитаници су вршили само процену администраторских нивоа знања и вештина у коришћењу интернета, социјалних мрежа и Microsoft Office програма. Од 150 испитаника највећи број испитаника себи дао оцену 1 (57 испитаника), оцену 2 (34 испитаника), 10 испитаника је своје вештине и знања

оценило највишом оценом 5 , а 21 испитаник није дало одговор. Средња оцена за датих 129 одговора на ово питање је најнижа и износила је 2,13. (График 47)

График 45

График 46

График 47

Након питања у вези само-процене знања и вештина у коришћењу ИТ технологије младе испитанике смо питали, да ли сматрају да су им потребна додатна едукација за развој ИТ знања и вештина, 56 % испитаника је дало позитива одговор. (График 48)

Иако је као наредно питање у упитнику за све оне који су одговорили са „да“ било питања „да ли имате идеју шта би вам било потребно од едукације?“, веома мали број младих је дао одговор на ово питање. Добијени одговори не могу представљати дефинисане потребе циљне групе, већ појединача, те исти неће бити узети у обзир.

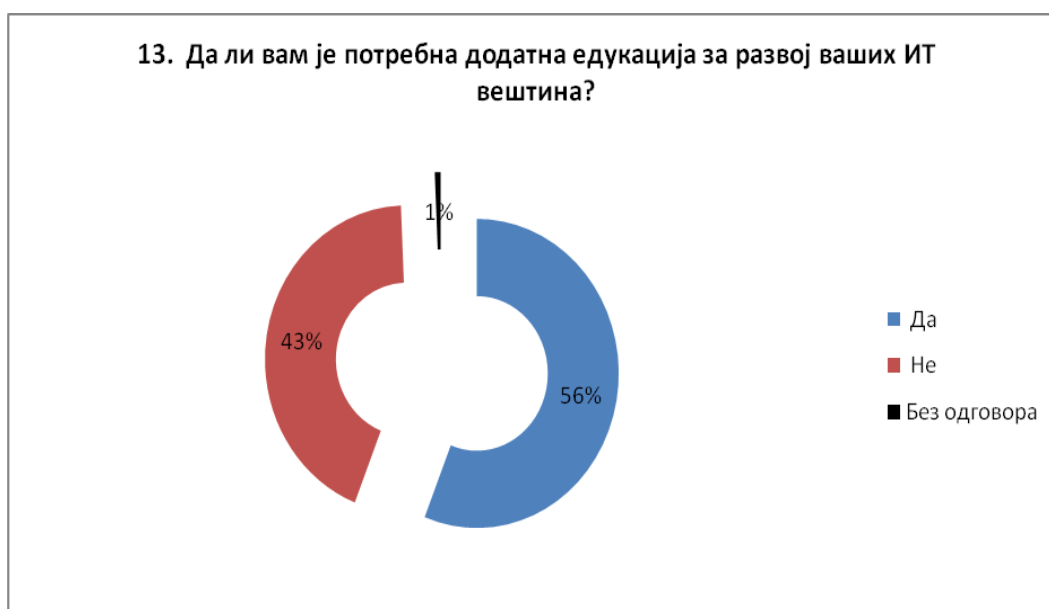

График 48

Наредно питање у упитнику је било везано за додатне едукације за развој бизниса и пословања преко интернета, на које је 61% испитаника одговорили позитивно (*График 49*) што представља и већи проценат за 5% од оних који су у 13 питању позитивно одговорили на потребе за додатном едукацијом. Иако се испитаници у питању 14 нису тачно изјаснили које би врсте едукација хтели, кроз одговоре на ово питање можемо закључити да се ради о едукацијама везаним за подршку предузетничкој иницијативи и покретању сопственог бизниса као и специфичним врстама едукације за потребе рада преко интернета (графички дизајн, рад у/са базама података, програмирања и сл.). Треба узети у обзир да упитником нису биле понуђене тачне врсте додатних едукација за младе и да у будућим истраживањима овог типа треба истражити тачне потребе младих кроз дефинисане (понуђене) врсте едукација, како би се добила што јаснија слика о потребама за знањима и вештинама малиних у Општини Књажевац.

График 49

Иако је велики број испитаника у овој циљној групи још увек у систему образовања наредно 16.то питање у упитнику је било дефинисано као „Да ли сте некада у прошлости имали неког покушаја самосталног ангажовања за предузетништво употребом интернета?“. Овако дефинисаним питањем дали смо могућност одговора и младима који се још увек школују. Међутим, добијеним бројем негативних одговора 128 (85,33%), испитаници су показали да не поседују предузетничке иницијативе као и да не препознају интернет као алат за могуће решавање питања запослења или покретање сопственог бизниса. (*График 50*)

Са друге стране на питање број 17, 46% испитаника је позитивно одговорило да је/или ће потражити посао преко интернета (*График 51*). Генерализовањем добијених података можемо да кажемо, да млади у Општини Књажевац ИТ технологију и њену употребу не виде као алат за рад и потенцијалну предузетнику шансу, већ само као алат за претраживање и друштвене комуникације. Иако испитана циљна група младих представља репрезентативни узорак (са 5%) треба узети у обзир да случајни узорак, као метод који је у овом истраживању коришћен, има и своје недостатке који се испољавају

код великог броја јединица узорка у основном скупу, што отежава идентификацију оних јединица које улазе у узорак.

Трећи део упитника за младе садржао је питања везана за запошљавање и њихово само-ангажовања за покретање посла или проналажење посла, коришћењем информационих технологија, као и ставова на ову тему. Затим питања која су у вези са најчешћим активности у којима користе информативне технологије, препознавање употребе информативних технологија од стране бизниса, постојање предузетничке иницијативе и др.

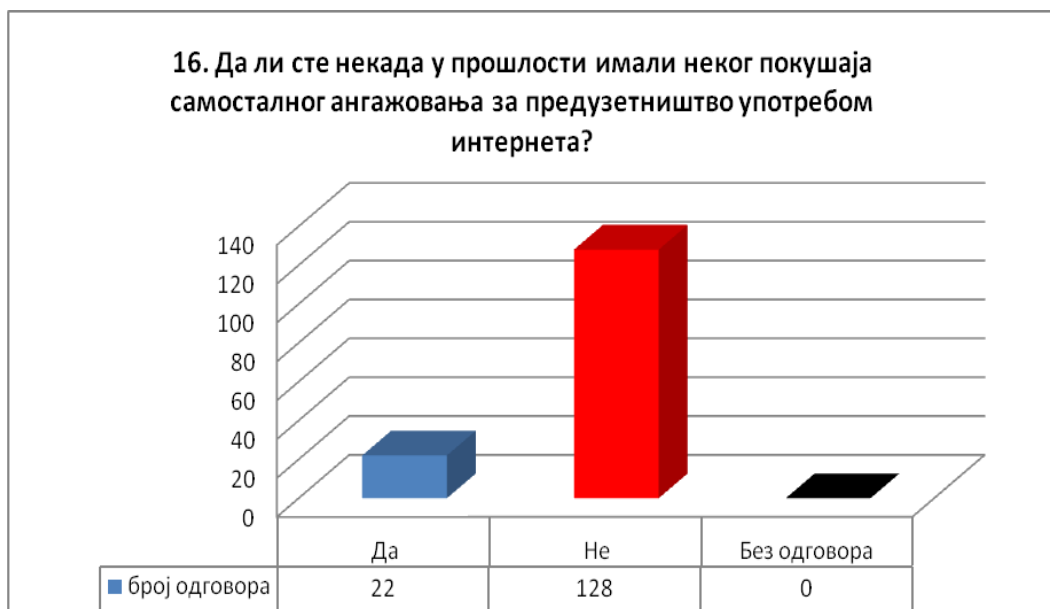

График 50

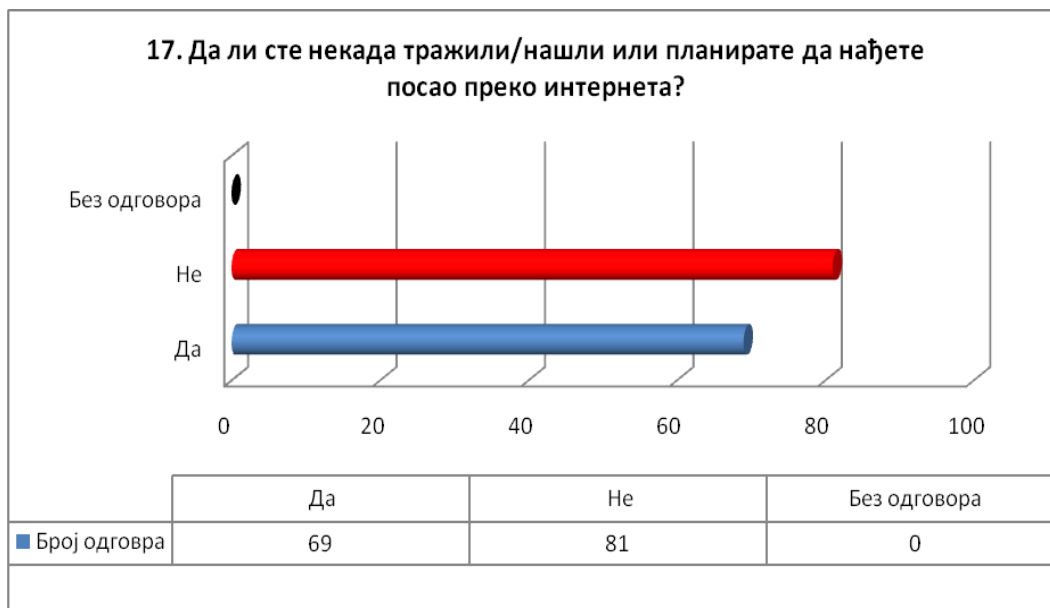

График 51

Наредно питање је било у вези са питањем број 17 и тражењем посла путем интернета. Добијене одговоре на питање 18, а које је гласило „*која врста оглашавања је то била?*“ дало је 69 испитаника а који су позитиван одговор на питање број 17. Одговори су углавном уједначени, али највећи број испитаника, њих 19 је навело веб страну фирме која тражи раднике као место за тражење огласа за посао, док су странице НЗС и друге стране намењене овој врсти услуге биле подједнако заступљене (13) и незнатно су мање одговора добиле од испитаника који су за ту сврху користили друштвене мреже (16). (График 52)

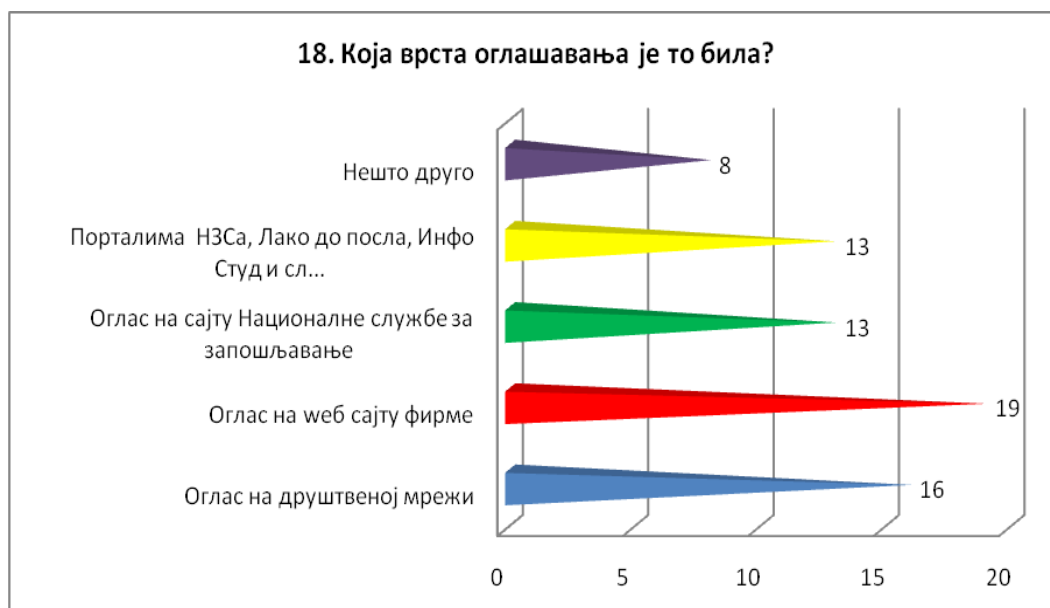

График 52

Коришћење интернета као средства комуникације између послодаваца и потенцијалних радника је било 19 питање у оквиру упитника за младе (График 53). Највећи број испитаника њих 97 је на ово питање дало је негативан одговор, што је у складу са тим да велика већина испитаника није, и не планира да тражи посао путем интернета, те је сасвим очекивано да се и нису и неће обраћати послодавцима на овај начин. Имајући у виду одговоре бизнис сектора о коришћењу интернета за интервјуе са потенцијалним радницима (График 24) овај начин комуникације није устаљен међу циљним групама истраживања.

График 53

Колико су упознати са тиме и да ли су видели да послодавци у Општини Књажевац користе интернет као средство оглашавања за потребном радном снагом било је следеће питање за ову циљну групу. Од укупног броја испитаних негативан одговор је дало 69% испитаника, а позитиван 31% (График 54).

График 54

Ставовe младих о томе, да ли би послодавци требали више да користе друштвене мреже за оглашавање потребних радника испитали смо кроз питање 21. Највећи број одговора је био позитиван 78% (График 55).

21. Да ли мислите да би послодавци који послују у Општини Књажевац требало да буду активнији на друштвеним мрежама и самим тим више постављају огласе за посао преко интернета?

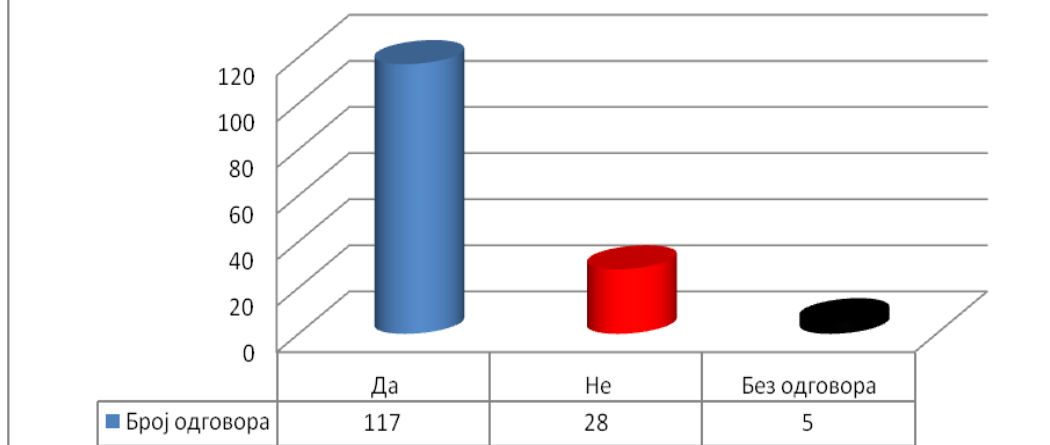

График 55

У следећем сегменту кроз питање број 22 покушали смо, да сагледамо активности на интернету које испитаници најчешће користе.

Основно питање је гласило „За коју од следећих активности највише користи интернет?“ и имало је четири под-питања. Испитаници су давали оцене на понуђене одговоре од 1-5 где је 5 представљало одговор за највише користим, а 1 уопште не користим.

Прво под-питање се односило на комуникацију е-мејлом и од 150 испитаника 14 није дало одговор на ово питање јер уопште не користи интернет за комуникацију, а 35 испитаника је ову активност оценило највишом оценом 5 (График 56). Без одговора било је 14 упитника, а средња оцена за 136 датих одговора на ово питање је 3,11

График 56

Друго под-питање се односило на проналажење посла, од 150 испитаника 13 није дало одговор на ово питање, а 63 испитаника је ову активност оценило најнижом оценом 1, док је оцену 5 дало 11 испитаника (График 57). Ово под-питање је добило најнижу средњу оцену, јер од 137 добијених одговора на ово питање оцена је 2,04

Треће под-питање се односило на друштвене мреже, од 150 испитаника 20 није дало одговор на ово питање, а 88 испитаника је ову активност оценило највишом оценом 5, док је оцену 1 дало 5 испитаника (График 58). Ово под-питање је добило највишу средњу оцену, јер од 130 добијених одговора на ово питање оцена је 4,41

Од свих 150 испитаника само 9 је одговорило да код своје куће не поседује интернет конекцију.

График 57

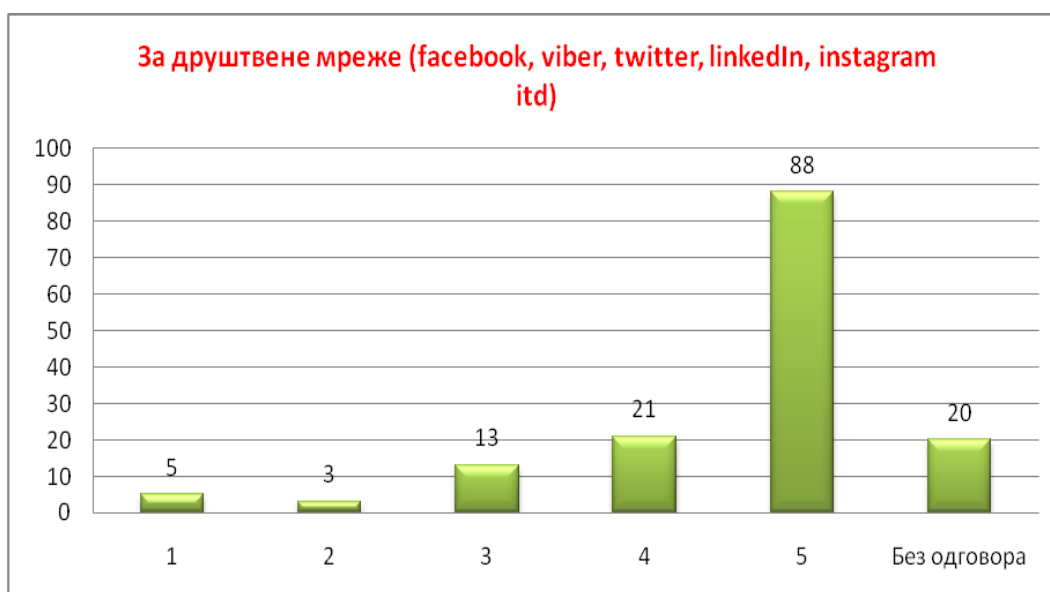

График 58

У следећем сегменту упитника младе смо питали о интернету као простору за пословну шансу као и вештинама које поседују.

У оквиру 23. питања које је гласило „Да ли сте некада размишљали да интернет може да буде начин да зарадите тј. да вам то буде примарно радно место?“ чак 57% испитаника је дало позитиван одговор. (График 59) Компарацију овог питања урадили смо са питањем 24 из упитника за бизнис сектор, а који је било у вези са применом информативних технологија за рекламирање производа, услуга, акција, и њиховог позитивно утицала на профит. Ставови бизнис сектора по овом питању су били позитивни и 61% испитаника је дало позитиван одговор (График 27).

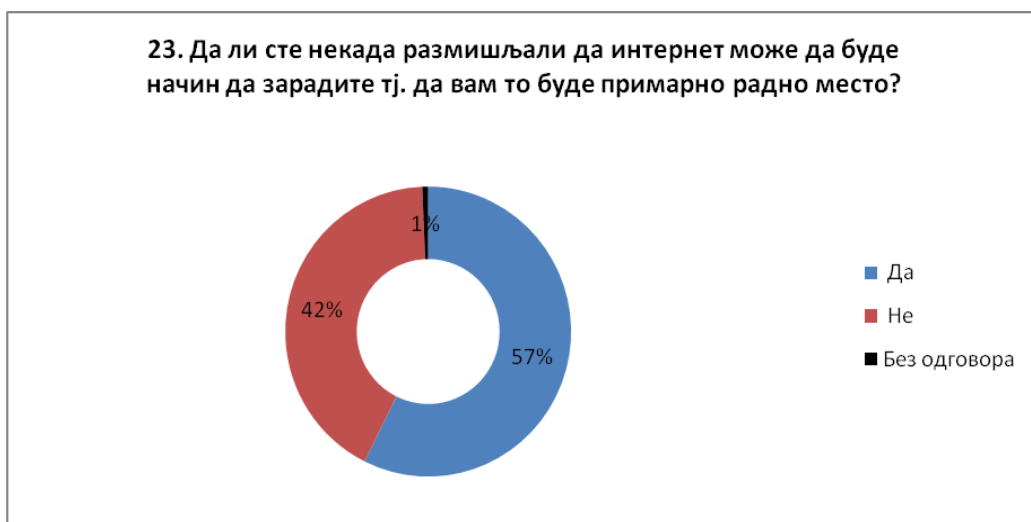

График 59

На питање да ли познају неку од фирми која успешно послује преко интернета, мишљења младих су била подељена, 47% је одговорило позитивно, а 52% негативно, док 2 испитаника нису дала одговор. (График 60)

График 60

Међутим, на наредно питање које се односило на књажевачке фирме и њихово пословање преко интернета млади су били скоро једногласни, па је од 149 добијених одговора негативан одговор дало 89,93%. (График 61)

График 61

Колико су млади упознати са врстом послова који се могу обављати преко интернета, млади су своје мишљење дали кроз питање 26. Од 150 испитаника 2 нису дала одговор на ово питање а позитивних одговора је било 67 (45,27%) док је негативних одговора био за скоро 10% више пошто је 81 испитаника одговорило, да не познаје које су то врсте послова које се могу обављати преко интернета. (График 62)

График 62

Колико познају себе и вештине које поседују било је следиће питање за младе. Велика већина младих, њих 59% је одговорило негативно, 7% није дало одговор на ово питање док је само 34% испитаних свесно својих вештина и дало је позитиван одговор. (График 63)

График 63

Колико су значајне вештине за проналажење посла, а које млади поседују истражене су кроз наредно питање. За разлику од претходног питања испитаници препознају значај додатних вештина које им могу помоћи и допринети у проналажењу посла па је 59% одговорило позитивно, а 38% негативно. (График 64)

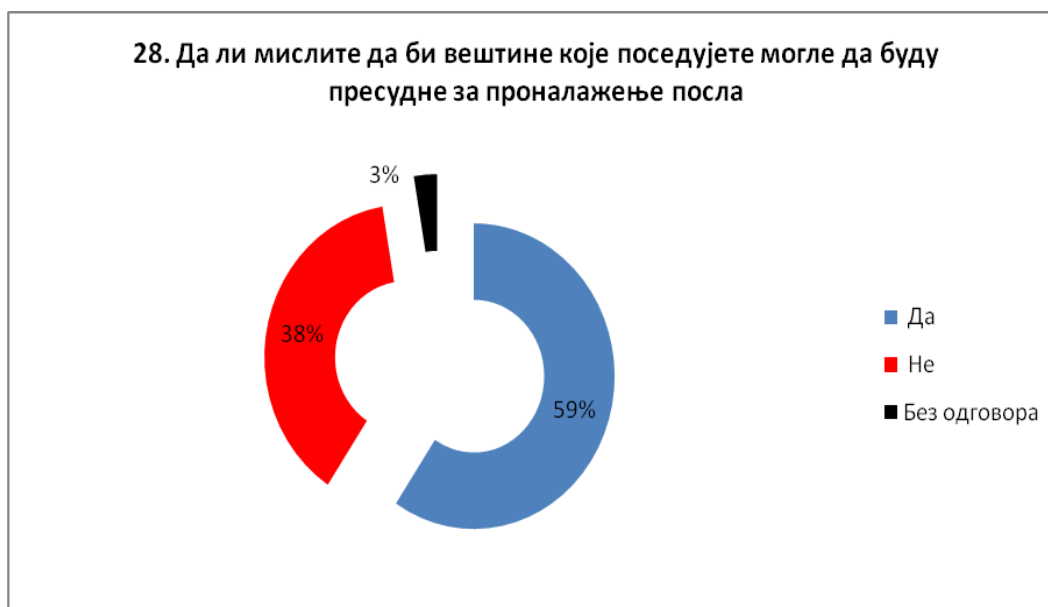

График 64

Ставовe испитаника о важности животних вештина и њиховој иницијативи да сопствене вештине и знања искористе за покретање бизниса испитали смо кроз питање 29. Већина испитаника 94 је на ово питање дало негативан одговор, док је позитивно одговорило само 55 испитаника (36,61%). (График 65)

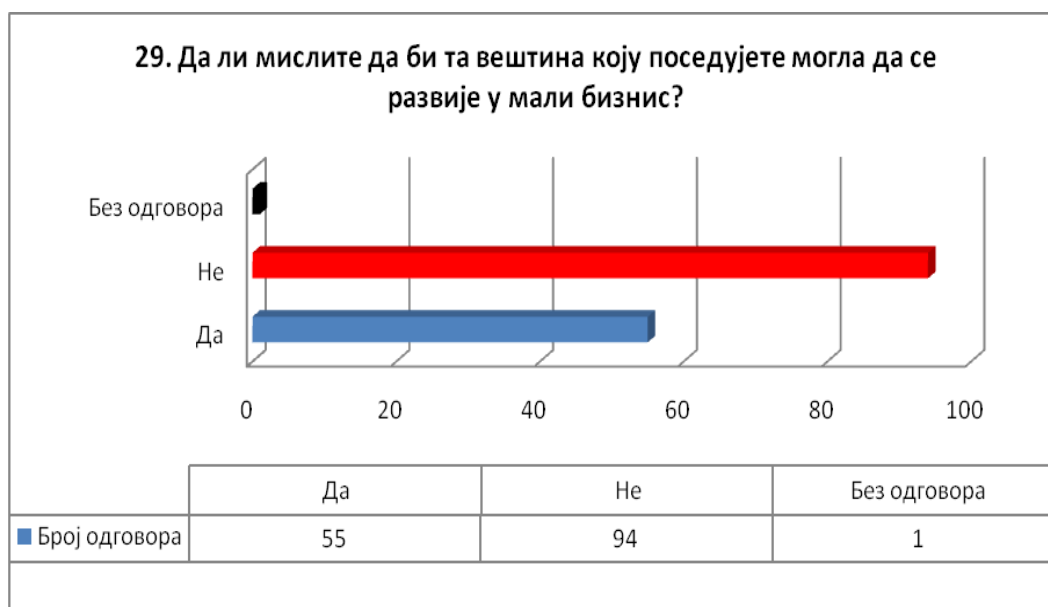

График 65

Последње питање у упитнику за младе је гласило „Да ли мислите да би тај мали бизнис могао добро да послује преко интернета?“ Као и у предходним питањима где се огледа предузетничка иницијатива и предузетнички дух, 89 испитаника се одлучило за одговор не, а 11 испитаника није дало одговора на ово питање, док 1/3 испитаника је дала позитиван одговор. (График 66)

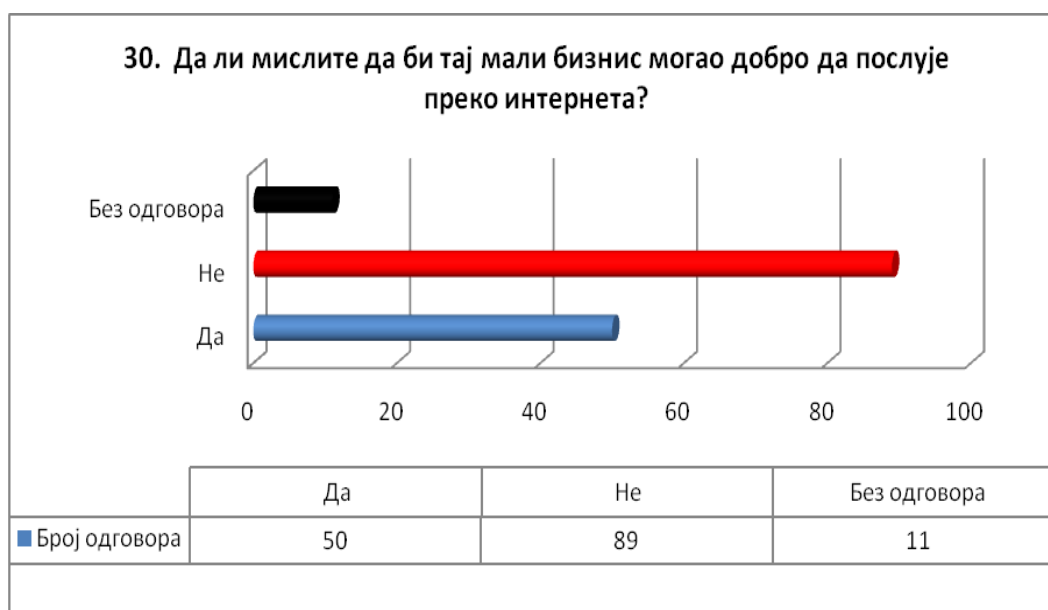

График 66

ЗАКЉУЧЦИ

Циљ истраживања у оквиру пројекта „Дигитална инклузија“ био је, да утврди како млади и послодавци на територији Општине Књажевац гледају на ИТ технологију и у којој мери је користе за запошљавање и остваривање профита, у ком обиму интегришу овај концепт у своје пословање и као вид и начин за проналажење нових послова.

Ситуациона мапа представиће профиле циљне групе истраживања, како би смо креирали основне параметре за даљу дефиницију концепта употребе ИТ технологије у сврху тражења посла, рекламирања и самог запошљавања као и примену практичних инструмената за решавање проблема незапослености младих кроз препоруке.

ИТ ПРОФИЛ БИЗНИС СЕКТОРА У КЊАЖЕВЦУ

Бизнис сектор који послује на територији Општине Књажевац у највећем броју случаја су **микро предузеће** чији је власник мушкарац и која се баве **услужним делатностима** за потребе **локалног тржишта** већ 10-15 година.

Како би побољшали своје пословање неопходно им је **боље пласирање услуга/роба**. Информационе технологије сматрају битним **фактором економског развоја Општине** али **не и пресудним** за сопствени развој.

Када користе информационе технологије у свом пословању углавном то чине за **комуникацију и информисање због уштеде енергије и новца**. У ту сврху су опремљени **рачунарима и паметни телефонима** али поседују и друге уређаје.

Користе интернет **умерено за писану комуникацију** са запосленима и пословним партнерима, али не и за проналажење нових пословних могућности. Како немају особу за односе са клијентима/јавношћу тај **посао најчешће обављају сами** и то за **рекламирање својих производа и услуга**.

Схватају **значај и снагу интернета и друштвених мрежа** које су актуелне у Србији али их не користе у пуној мери у раду своје фирме. И поред могућности које имају (доступност интернета и постојање неопходне опреме) **више воле личне контакте** са пословним партнерима и потенцијалним радницима. Као микро предузећа њихове **потребе за радницима нису велике** па их зато и не траже путем портала за тражење радника или друштвених мрежа.

Сматрају да су друштвене мреже **добар вида бесплатног рекламирања** али њихова спремност да уложе средства у рекламу, зарад повећања свог профита, су **веома скромна**.

Спремни су да за побољшање пословања своје фирме **краткорочно ангажују** особу која поседује ИТ вештине, као да **пихвате савете/предлоге** студената и стручњака, а **можда** и да у своју фирму приме студента/волонтера.

ИТ ПРОФИЛ МЛАДИХ У КЊАЖЕВЦУ

Млади у Књажевцу су углавном са **средњом стручном спремом**, живе **у граду** и више има припадника **женског пола**. У оквиру образовног система имају **информатику као предмет** па се њихово знање о ИТ технологији може поделити у две групе и то на **оне које то интересује** и оне које то не интересује и који **уче само због оцено**, али у просеку поседују **солидна знања**.

Информациону технологију за друштвено економски развој Општине и њихов свакодневни живот, сматрају **умерено важном**.

За разлику од бизнис сектора млади у Књажевцу **знатно више користе ИТ технологију** и сви су опремљени са **више уређаја**, међу којима се посебно издвајају **паметни телефони и рачунари**.

Основна знања и вештине у коришћењу интернета, социјалних мрежа и Microsoft Office програма **поседује највећи број** младих, док **напредни и виши** ниво знања поседује тек нешто **мање од половине** младих. Ниво знања и вештина **администратора** у коришћењу интернета, социјалних мрежа и Microsoft Office програма, је карактеристична за **јако мали број** младих.

Сматрају да су им **потребне додатне едукације** за развој ИТ знања и вештина, али **нису били** у стању да самостално дефинишу и прецизирају **из којих ИТ области**. Такође **препознају потребу** за едукацијама везаним за **подршку предузетничкој иницијативи** и покретању сопственог бизниса као и **специфичним врстама едукације** за потребе рада преко интернета.

Без подршке и додатних едукација **не поседују предузетничку иницијативу** као што и **не препознају** интернет као алат за могуће **решавање питања** запослења или покретање сопственог бизниса. ИТ технологија за маде Књажевца је **само алат за претраживање и друштвене комуникације**.

Интернет, као место за тражење **слободних радних места**, користило је **мали број** младих, као и бизнис сектор тако и млади **се и нису и/или се неће** обраћати послодавцима **путем интернета**. Интернет млади **најчешће** користе за **друштвене мреже и писану комуникацију**, а **најмање** за тражење посла.

Као и бизнис сектор, млади сматрају да су **друштвене мреже добро место** за оглашавање **потреба за радницима**.

Више од половине младих размишљало је о томе, да **интернет може да буде** начин да се заради тј. да им то буде **примарно радно место**. Познате су им фирме које **успешно послују** преко интернета, али то углавном **нису фирме из Књажевца**.

Млади **у већини** случајева нису упознати **са врстама послова** који се могу обављати преко **интернета**. **Не препознају** довољно **сопствене вештина** које поседују, али су свесни да **оне могу бити пресудне** у проналажењу посла.

ПРЕПОРУКЕ

ОПШТЕ

- ☐ Пуна примена Националног акционог план запошљавања за 2016. годину и његових програма и мере активне политике за запошљавање младих
- ☐ Промовисати и подстицати предузетништво међу младима
- ☐ Организовање обука за тржиште рада - стицање стручних додатних знања и вештина у складу са потребама тржишта рада и послодаваца (редовне школе, центри за обуку, компаније, агенције и слично)
- ☐ Прихватити концепт цело-животног учења и неформалног образовања са посебним акцентом на стицање когнитивних и социјалних вештина односно трансверзалних и генеричких вештина, које подразумевају решавање проблема и аналитичке способности, вештине комуникације и тимског рада, руковођење сопственим задацима, језичке способности и познавање рада са дигиталном технологијом, осећај за иницијативу и предузетништво.
- ☐ Развој програма за младе који су напустили школовање
- ☐ Окончати реформу средњег стручног образовања
- ☐ Подршка развоју јавно-приватног партнерства за повећање запошљавање младих
- ☐ Унапредити амбијент за сарадњу привреде и образовних институција
- ☐ Каријерно вођење и саветовање доступно у локалној заједници

УСМЕРЕНЕ КА БИЗНИС СЕКТОРУ

- Промовисати примену информационх технологија као подршци пословању (економичност /рентабилност / продуктивност)
- Јавно заговарање за активно учешће у процесима развоја наставног плана и програма.
- Информисање о мерама државних субвенција за запошљавање младих (за девастирана подручја, општине из четврте категорије, као и жене, особе са инвалидитетом и др.)

УСМЕРЕНЕ КА МЛАДИМА

- Усвојити концепт цело-животног учења и значај неформалног образовања
- Едукације за покретање предузетничких иницијатива у сарадњи са бизнисом
- Специјализоване ИТ едукације усклађене са потребама тржишта и корисника
- Боља организација стручне праксе у току школовања
- Менторска подршка у току обуке/праксе/усавршавања
- Коришћење доступних ЕУ фондова (Европски социјални фонд, Еразмус +, ИПА и др.)

ПРИЛОГ

Европска комисија покренула је у Марту 2010 Стратегију „Европа 2020“ која има за циљ економски развој ЕУ заснован на знању уз очување животне средине, висок ниво запослености, продуктивности и социјалне кохезије.

Стратегија „Европа 2020“² садржи три међусобно повезана приоритета:

- Паметан раст: развој економије засноване на знању и иновацијама.
- Одрживи раст: промовисање економије која ефикасније користи ресурсе, која је зеленија и конкурентнија.
- Инклузивни раст: подстицање економије коју одликује висока стопа запослености и која остварује социјалну и територијалну кохезију.

Ови циљеви представљају три приоритета паметног, одрживог и инклузивног раста, али нису коначни: да би се подупрли, биће потребан широк спектар активности на националном нивоу, на нивоу ЕУ и на међународном нивоу. Европска комисија предлаже седам кључних иницијатива које ће подстаћи напредак у оквиру сваке приоритетне области:

- „Унију иновација“, са циљем унапређења оквирних услова и приступа за финансирање истраживања и иновација како би се осигурала могућност трансформисања иновативних идеја у производе и услуге који ће стварати раст и радна места.
- „Младе у покрету“, са циљем унапређења квалитета образовних система и лакшег уласка младих на тржиште рада.
- „Дигиталну агенду за Европу“, са циљем бржег ширења широкопојасног интернета тако да домаћинства и фирме користе предности дигиталног јединственог тржишта.
- „Европу која ефикасно користи ресурсе“, са циљем раздвајања привредног раста од коришћења ресурса, подржавања прелаза на привреду са ниском емисијом угљен-диоксида, повећања употребе обновљивих извора енергије, модернизације нашег транспортног сектора и промовисања енергетске ефикасности.
- „Индустријску политику за еру глобализације“, са циљем унапређења пословног окружења, посебно за мала и средња предузећа, и подршке развоју јаке и одрживе индустријске базе конкурентне на глобалном нивоу.
- „Агенду за нове вештине и нова радна места“, са циљем модернизације тржишта рада и оснаживања људи развојем њихових вештина током целог живота како би се повећала активна радна снага и боље усклађивала понуда са потражњом на тржишту рада, између осталог, и кроз мобилност радне снаге.

² Водич кроз Стратегију „Европа 2020“ - <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/08/EU-2020.pdf>

АНЕКСИ

УПИТНИК ЗА БИЗНИС СЕКТОР

Поштовани,

Удружење грађана Тимочки клуб и Еаст Стар Група д.о.о. спроводе истраживање о употреби Информационих Технологија (ИТ) за потребе проналажења запослења и раника и представљање и промоцију вештина, услуга и производа. Истраживање ће се обавити по подручју Општине Књажевац у истом че бити укључени представници младих и послодавца из Општине Књажевац.

Ово истраживање се спроводи у оквиру пројекта „Дигитална Инклузија“ који је финансијски подржан од стране Шведске Агенције за развој и сарадњу преко Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

Циљ истраживања је да се утврди у којој мери млади у Општини Књажевац користе информационе технологије као средство за тражење посла а и за samozapoшљавање, а такође и у којој мери послодавци користе информационе технологије у сврху рекламирања и проналажења нове радне снаге.

Овим истраживањем желимо да од Вас добијемо одговоре на кључна питања у вези коришћења Информационих Технологија у пословању као што су:

У складу са постављеним циљем упитник је подељен у 2 дела и то:

1. **ОПШТИ ДЕО**
2. **УПОТРЕБА ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА**

Очекујемо да нам резултати овог истраживања помогну и изради **Ситуационе мапе стања** у нашој Општини и буду база за развој препорука ка локалној самоуправи.

Упитник је анониман и ваши одговори ће се третирали као поверљива информација. Резултати истраживања ће бити представљени у збирном облику и као такви неће се индивидуално односити ни на једну особу.

Ваши укључивање у ово истраживање је од највећег значаја за креирање препорука које ће допринети друштвено економском развоју општине те Вас тога молимо одвојите 10 минута Вашег времена и одговорите на доле наведена питања

ОПШТИ ДЕО

1. Власник фирме/компаније је:

- ☐ Мушкарац
- ☐ Жена

2. Седиште Ваше фирме/компаније налази се у:

- ☐ Граду
- ☐ Селу

3. Колико дуго ради Ваша фирма/компанија:

- ☐ не више од 2 године
- ☐ између 3 и 5 година
- ☐ између 6 и 9 година
- ☐ између 10 и 15 година
- ☐ између 15 и 20 година
- ☐ више од 20 година

4. Унутар ког сектора послује ваша компанија?

- ☐ Производња
- ☐ Услуге

5. Колико људи ради у Вашој компанији?

- ☐ <10
- ☐ 10-50
- ☐ 51-100
- ☐ 101-250
- ☐ >250

6. Које је Ваше примарно тржиште (попуните само једно поље)?

- ☐ Локално
- ☐ Регионално
- ☐ Национално
- ☐ Интернационално

УПОТРЕБА ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

7. Да ли сте упознати са термином информациона технологија (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
- ☐ Не
- ☐ Делимично

8. Да ли сте упознати са шта спада у термин информациона технологија (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
- ☐ Не
- ☐ Делимично _____ (навести)

9. У којој мери сматрате информациону технологију важном за економски развој општине (попуните само једно поље)?

- ☐ Изузетно важно
- ☐ Умерено важно
- ☐ Неутрално
- ☐ Прилично неважно
- ☐ Потпуно неважно

10. У којој мери сматрате информациону технологију важном за функционисање Вашег фирме/компаније (попуните само једно поље)?

- ☐ Изузетно важно
- ☐ Умерено важно
- ☐ Неутрално
- ☐ Прилично неважно
- ☐ Потпуно неважно

11. У којој мери користите информациону технологију за функционисање Ваше фирме/компаније (попуните само једно поље)?

- ☐ Веома користим (нај мање 3 пута недељно)
- ☐ Умерено користим (1-2 пута месечно)
- ☐ Слабо користим (неколико пута годишње)
- ☐ Не користим уопште

12. За шта најчешће користите информационе технологије (попуните више поља)?

- ☐ за комуникацију и информисање
☐ за управљање фирмом/компанијом
☐ за побољшање квалитета производа/услуга
☐ за повећање продуктивности рада
☐ за уштеду енергије и новца
☐ за повећање профита
☐ ништа од наведеног
☐ за _____ (навести)

13. Који од следећих уређаја користите (попуните више поља)?

- ☐ Рачунар
☐ Лап топ
☐ Таблет
☐ Адроид или ОС мобилни телефон
☐ Мобилни телефон без напредних система

14. Да ли у Вашој фирме/компанијеу користите интернет за обављање послова (попуните само једно поље)?

- ☐ Веома користим
☐ Умерено користим
☐ Слабо користим
☐ Не користим уопште

15. Да ли у Вашем предузећу постоји особа задужена за односе са јавношћу/комуникацију са потрошачима, клијентима (ПР особа, ПР служба) (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
☐ Не
☐ Не, не постоји сама/сам то радим

16. За коју од следећих активности највише користите интернет, Ви или задужене особе у фирми/компанији?
Оцените на скали свако договор оценом од 1 до 5 важност доле описаних активности (5 = највише користим, 1 = уопште не користим)

	1	2	3	4	5
Редовна комуникација е-маилом са запосленима и пословним партнерима					
Проналажење нових пословних партнера					
За рекламирање наших услуга/производа(друштвене мреже, web сајт)					

За проналажење радника					
Не користим уопште					

17. Да ли се слажете да су друштвене мреже (facebook, viber, twitter, linkedIn, instagram итд) веома добар начин за бесплатно рекламирање Вашее фирме/компаније (попуните само једно поље)?

- ☐ Слажем се
☐ Не слажем се
☐ Не, не користим друштвене мреже и нисам упознат са њима

18. Уколико је одговор да, за коју од следећих активности ваша фирма/компанија највише користите интернет ?
 Оцените на скали од 1 до 5 важност доле описаних активности (5 = највише користим, 1 = уопште не користим)

	1	2	3	4	5
Редовна комуникација е-маилом са запошљенима и пословним партнерима					
Проналажење нових пословних могућности					
За рекламирање наших услуга/производа (друштвене мреже, web сајт)					
За проналажење радника					
За друштвене мреже (facebook, viber, twitter, linkedIn, instagram итд)					
Не користим уопште					

19. Да ли сте некада имали „он-лајн“ разговор са вашим пословним партнерима путем интернета (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
☐ Не
☐ Не, сматрам да то није добар начин.

20. Да ли сте некада имали „онлајн“ разговор са потенцијалним радницима путем интернета (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
☐ Не
☐ Не, сматрам да то није добар начин.

21. Да ли сте некада тражили раднике за Ваше предузеће путем интернета (преко оглашавања на друштвеним мрежама, веб сајту ваше фирме/компаније, порталима НЗСа, Лако до посла, Инфо Студ и сл...) (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
☐ Не

☐ Не, сматрам да то није добар начин.

22. Уколико би сте се решили на такав корак, да ли имате идеју како би то изгледало? (попуните само једно поље)?

☐ Да

(Укратко наведите у простору испод)

☐ Не

☐ Не, сматрам да то није добар начин.

23. Да ли мислите да би примена информативних технологија за рекламирање ваших производа, услуга, акција , позитивно утицала на ваш профит (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

☐ Незнам ,никада нисам користи

24. Колико плаћате, или би сте били спремни да намесечном нивоу плаћате, за рекламирање Ваших производа, услуга, акција на web странама, социјаним мрежама (попуните само једно поље)?

☐ +/- 200 €

☐ до 100 €

☐ до 10 €

☐ до 5 €

25. Да ли Ви лично имате довољно времена да се посветите активном рекламирању ваших производа, услуга и акција путем информационаих технологија?

☐ Да, имао(ла) бих

☐ Не, јер ме чека доста дугих обавеза

26. Да ли сматрате да би Вам користио ангажовање особе која поседује вештине из области информационе технологије, за побољшање пословања вашег предузећа (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

27. Уколико би сте се решили на такав корак, да ли имате идеју шта би то било?(Укратко наведите у простору испод)

Хвала вам пуно на издвојеном времену!

УПИТНИК ЗА МЛАДЕ

Поштовани,

Удружење грађана Тимочки клуб и Еаст Стар Група д.о.о. спроводе истраживање о употреби Информационих Технологија (ИТ) за потребе проналажења запослења и радника и представљање и промоцију вештина, услуга и производа. Истраживање ће се обавити на подручју Општине Књажевац и у истом ће бити укључени представници младих и послодавца из Општине Књажевац.

Ово истраживање се спроводи у оквиру пројекта „Дигитална Инклузија“ који је финансијски подржан од стране Швајцарске Агенције за развој и сарадњу преко Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе РС.

Циљ истраживања је да се утврди у којој мери млади у Општини Књажевац користе информационе технологије као средство за тражење посла а и за само запошљавање, а такође и у којој мери послодавци користе информационе технологије у сврху рекламирања и проналажења нове радне снаге.

У складу са постављеним циљем упитник је подељен у 3 дела и то:

3. ОПШТИ ДЕО
4. УПОТРЕБА ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА
5. ЗАПОШЉАВАЊЕ

Очекујемо да нам резултати овог истраживања помогну и изрази **Ситуационе мапе стања** у нашој Општини и буду база за развој препорука ка локалној самоуправи.

Упитник је анониман и ваши одговори ће се третирали као поверљива информација. Резултати истраживања ће бити представљени у збирном облику и као такви неће се индивидуално односити ни на једну особу.

Ваши укључивање у ово истраживање је од највећег значаја за креирање препорука које ће допринети друштвено економском развоју општине, те Вас молимо да одговорите на доле наведена питања.

ОПШТИ ДЕО

1. Пол?

- ☐ Мушки
☐ Женски

2. Колико имате година?

- ☐ 15-18
☐ 19-24
☐ 25-30

3. Степен образовања?

- ☐ Основно образовање
☐ Средње
☐ Више/Високо
☐ Још увек идем у школу/на факултет

4. Место становања/пребивалишта?

- ☐ Град
☐ Село

5. Да ли спадате у такозвану „рањиву“ групу становништва? (Роми, ОСИ, самохрани родитељи, корисници социјалне помоћи...)

- ☐ Да
☐ Не

УПОТРЕБА ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

6. Да ли сте упознати са термином информациона технологија (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
☐ Не
☐ Делимично

7. Да ли сте упознати са шта спада у термин информационе технологије (попуните само једно поље)?

- ☐ Да
☐ Не
☐ Делимично _____ (навести)

8. У којој мери сматрате информациону технологију важном за економски развој општине(попуните само једно поље)?

- ☐ Изузетно важно
- ☐ Умерено важно
- ☐ Неутрално
- ☐ Прилично неважно
- ☐ Потпуно неважно

9. У којој мери сматрате информациону технологију важном за Ваш свакодневни живот (попуните само једно поље)?

- ☐ Изузетно важно
- ☐ Умерено важно
- ☐ Неутрално
- ☐ Прилично неважно
- ☐ Потпуно неважно

10. У којој мери користите информациону технологију (попуните само једно поље)?

- ☐ Веома користим (нај мање 3 пута недељно)
- ☐ Умерено користим (1-2 пута месечно)
- ☐ Слабо користим (неколико пута годишње)
- ☐ Не користим уопште

11. Који од следећих уређаја користите (попуните више поља)?

- ☐ Рачунар
- ☐ Лап топ
- ☐ Таблет
- ☐ Андроид или ОС мобилни телефон
- ☐ Мобилни телефон без напредних система

12. Како би сте описали ваш ниво знања и вештина у раду са информационим технологијама?

Оцените на скали сваки одговор оценом од 1 до 5 (5 = највише користим, 1 = уопште не користим)

	1	2	3	4	5
Основни ниво знања и вештина у коришћењу интернета, социјалних мрежа, Microsoft Office програма (нпр.: отварање е-мејла налога , припрема и слање електронске поште, припрема текстова, презентација, израда табела и табеларних приказа, комуникација путем интернета и др.)					

Напредни ниво знања и вештина у коришћењу интернета,социјалних мрежа, Microsoft Office програма (нпр.: подешавање/повезивање е-мејл налога , инсталација програма, израда табеларних приказа и графикона, креирање и вођење „блогова“ рад у базама података, припрема и обрада фотографија/слика, израда графичких приказа-дизајн, израда он-лајн упитника, израда и постављање видео записа, израда презентација кроз Инфо-графике, Прези, CustomShow... .)					
Напредни ниво коришћења интернета, социјалних мрежа, Microsoft Office програма (нпр.: креирање и администрирање веб страна , графички дизајн, израда база података, израда рекламних банера...)					
Ниво администратора (нпр. администрирање мрежа, база података, сервера, форума...)					

13. Да ли вам је потребна додатна едукација за развој ваших ИТ вештина? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

14. Уколико да, да ли имате идеју ста би вам било потребно од едукације?

Молимо Вас наведите _____

15. Да ли бисте волели да вас контактирамо уколико у будућности будемо организовали едукације везане за развој бизниса и пословања преко интернета? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

ЗАПОШЉАВАЊЕ

16. Да ли сте некада у прошлости имали неког покушаја самосталног ангажовања за предузетништво употребом интернета?

☐ Да

Уколико да, молимо Вас наведите

☐ Не

17. Да ли сте некада тражили/нашли или планирате да нађете посао преко интернета? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

18. Уколико да, која врста оглашавања је то била?

☐ Оглас на друштвеној мрежи

☐ Оглас на веб сајту фирме

☐ Оглас на сајту Националне службе за запошљавање

☐ Порталима НЗСа, Лако до посла, Инфо Студ и сл...

☐ Нешто друго

Молимо вас наведите шта _____

19. Да ли сте се некада обратили послодавцу преко интернета или то можда планирате? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

20. Да ли сте некада видели оглас за посао на интернету од стране послодаваца који послују у Општини Књажевац? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

21. Да ли мислите да би послодавци који послују у Општини Књажевац требало да буду активнији на друштвеним мрежама и самим тим више постављају огласе за посао преко интернета? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

22. За коју од следећих активности највише користите интернет?

Оцените на скали сваки одговор оценом од 1 до 5 (5 = највише користим, 1 = уопште не користим)

	1	2	3	4	5
Комуникација е-мејлом					
Проналажење посла					
За друштвене мреже (facebook, viber, twitter, linkedIn, instagram itd)					
Не користим уопште					
Немам интернет код куће					

23. Да ли сте некада размишљали да интернет може да буде начин да зарадите тј. да вам то буде примарно радно место?

- ☐ Да
☐ Не

24. Да ли знате неку фирму која успешно послује преко интернета?

- ☐ Да
☐ Не

Уколико да, молимо Вас да наведете барем једну

25. Да ли знате неку фирму из општине Књажевац која успешно послује преко интернета?

- ☐ Да
☐ Не

Уколико да, молимо Вас да наведете барем једну

26. Да ли знате који се послови могу обављати, а везани су за интернет?

- ☐ Да _____ (наведите)
☐ Не

27. Да ли поседујте неку вештину која није везана за ваше стручно образовање? (попуните само једно поље)?

- ☐ Да _____ (наведите)

☐ Не

28. Да ли мислите да би вештине које поседујете могле да буду пресудне за проналажење посла(попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

29. Да ли мислите да би та вештина коју поседујете могла да се развије у мали бизнис? (попуните само једно поље)?

☐ Да

Уколико да, молимо Вас да наведете барем једну врсту помоћи која би вам била потребна да своју вештину развијете у мали бизнис?

☐ Не

30. Да ли мислите да би тај мали бизнис могао добро да послује преко интернета? (попуните само једно поље)?

☐ Да

☐ Не

Хвала вам пуно на издвојеном времену!

Агенција за услуге резервације и консалтинга “Силвестрис”

НАПОМЕНА: Ова публикација не представља званичан став Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и Швајцарске Агенције за развој и сарадњу. Сви појмови употребљени у публикацији у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на која се односе